

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2842

Αριθμ.

Διεκπ. 1330

Αθήνησι 13^η Ιουνίου 2014

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

Τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν Ἀθηνῶν καί

Τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα : «Περί τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως (Υ.ΔΟΜ.) καί τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΚΕ.Σ.Ε.Α.), καί τῶν ἀρμοδιοτήτων, τῆς ὀργανώσεως καί λειτουργίας αὐτῶν, καί παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐκδόσεως ἀδειῶν ἐκτελέσεως οἰκοδομικῶν ἀδειῶν»

Εἰσαγωγή

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4030/2011, ἢ ὅποια προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 53 παραγ. 1 τοῦ ν. 4178/2013 (ΦΕΚ Α' 174/08.8.2013) ρυθμίζονται αἱ ἀρμοδιότητες ἐπὶ θεμάτων, πού ἀφοροῦν εἰς τὴν ἔκδοσιν Ἀδειῶν Δομήσεως διὰ τὰ Μητροπολιτικά κτίρια, τοὺς Ἱερούς Ναοὺς μετὰ τῶν προσκτισμάτων των καί τὰς Ἱεράς Μονάς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Περί τῆς ὀργανώσεως, ἀρμοδιοτήτων, συγκροτήσεως καί λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως (Υ.ΔΟΜ.) καί τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.), ἐδημοσιεύθη (κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 ν. 4030/2011) ὁ ὑπ' ἀριθμ. 247/2013 Κανονισμὸς τῆς Διαρκoῦς Ἱεραῶς Συνόδου «Περί ὀργανώσεως, ἀρμοδιοτήτων, συγκροτήσεως, λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως (Υ.ΔΟΜ.) καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 258/04.12.2013).

Τὰ στοιχεῖα ἀλληλογραφίας καί ἐπικοινωνίας τῆς Υ.ΔΟΜ. καί τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. εἶναι :

1. **Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, ὁδός Ἰω. Γενναδίου 14 καί Ἰασίου 1, Ἀθήνα, Τ.Κ. 11521.

Ὑπ' ὄψιν : Ὑπηρεσία Δομήσεως (Υ.ΔΟΜ.) ἢ Κεντρικόν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.), τηλ.: 2107272971, fax : 210727280, e-mail: ydom@ecclesia.gr

2. **Προϊσταμένη Ἀρχή τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως :** ἡ Διαρκῆς Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ίεράς Συνόδου, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Γαβριήλ)

3. **Διευθυντῆς τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως :** Ἀρχιμ. Φιλόθεος Δέδες, τηλ. 210 7272 224

4. **Προϊστάμενος Τμήματος Ἐκδόσεως Ἀδειῶν Υ.ΔΟΜ. :** Κωνσταντῖνος Ποντικόπουλος, ἀρχιτέκτων, τηλ. 210 7272 992

5. **Προϊστάμενος Τμήματος Αὐθαιρέτων Υ.ΔΟΜ. :** Νικόλαος Δουράμπεης, ἀρχιτέκτων μηχανικός, τηλ. 210 7272 991

6. **Γραμματεὺς Υ.ΔΟΜ. :** Δημήτριος Ἀναδιώτης, Σχεδιαστής, τηλ. 2107272971

7. **Κεντρικόν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.) :**

Πρόεδρος : Βασίλειος Τσούρας, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς Σχολῆς Ἀρχιτεκτόνων – Μηχανικῶν Ε.Μ.Π., τηλ. 2107272916

Εἰσηγητῆς : ὁ Διευθυντῆς Υ.ΔΟΜ. ἢ ὁ ἐκάστοτε ὀριζόμενος εἰσηγητῆς

Γραμματεὺς ΚΕ.Σ.Ε.Α. : Δημήτριος Ἀναδιώτης, Σχεδιαστής, τηλ. 2107272971

Αἱ ἀρμοδιότητες, ὀργάνωσις, διαδικασίαι καί λοιπά θέματα τῆς Υ.ΔΟΜ. καί τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α., ρυθμίζονται ὡς ἑξῆς :

1. Καθεστῶς ἀδειοδοτήσεως παλαιῶν αἰτήσεων (ὑποβληθειῶν εἰς τὴν Ναοδομίαν ἕως 1.3.2012)

Κατά τό άρθρον 11 παρ. 1,2,4 τοῦ νόμου 4258/2014 (ΦΕΚ Α' 94/14.4.2014) προβλέπεται ὅτι τό άρθρον 47Α τοῦ νόμου 4067/2012 (Α' 79), ὅπως προσετέθη διά τοῦ άρθρου 27 τοῦ ν. 4122/2013 (Α' 49) καί τό τέταρτον ἐδάφιον τῆς παρ. 3 τοῦ άρθρου 45 τοῦ ν. 4030/2011 (ΦΕΚ Α' 249) ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

«1. *Αν μέχρι την ημερομηνία ἐνάρξεως του ν. 4067/2012 ἔχει υποβληθεῖ φάκελος για την ἐκδοση διοικητικῆς πράξης ἀδειας ἐκτέλεσης οἰκοδομικῶν εργασιῶν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1577/1985 ως τροποποιήθηκε, κατά παρέκκλιση ἀπό κάθε ἄλλη διάταξη, η προθεσμία ἐκδοσης παρατείνεται ἕως 8.2.2015.*

2. *Αν μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4030/2011 (Α' 249) ἔχει υποβληθεῖ φάκελος για την ἐκδοση διοικητικῆς πράξης ἀδειας ἐκτέλεσης οἰκοδομικῶν εργασιῶν η προθεσμία ἐκδοσῆς της παρατείνεται ἕως 8.2.2015.*

4. *Η ἰσχὺς των αδειῶν ἐπισκευῆς κτισμάτων σε σεισμόπληκτες και πυρόπληκτες περιοχές που ἐκδόθηκαν σύμφωνα με ειδικές ρυθμίσεις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατ' ἐξουσιοδότηση του ν. 1190/1981 (Α' 203), ως ἰσχύει, και οι οποίες δεν εἶχαν λήξει την 1.3.2011 παρατείνεται ἕως 8.2.2015.»*

Συνεπῶς, λόγω τῆς ἀνωτέρω νομοθετικῆς παρατάσεως, ἐκκρεμεῖς φάκελοι δι' ἐκδοσιν οἰκοδομικῶν ἀδειῶν :

α. ἐάν εἶχον ὑποβληθῆ εἰς τό καταργηθέν Γραφεῖον/Διεύθυνσιν Ναοδομίας μέχρι τῆς 1^{ης} Μαρτίου 2012, ὅποτε καί ἤρχισε νά ἰσχύη δυνάμει τοῦ νόμου 4030/2011 (ΦΕΚ Α' 249/25.11.2011) τό νέον σύστημα ἐκδόσεως ἀδειῶν δομήσεως (σύστημα δύο φάσεων: ἔγκρισις δομήσεως καί ἄδεια δομήσεως – περιγράφεται κατωτέρω), τότε αἱ ἄδειαί θά ἐκδοθοῦν ὑπό τῆς νεοσυστάτου Ὑπηρεσίας Δομήσεως («Υ.ΔΟΜ.») τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπό τό παλαιόν σύστημα ἐκδόσεως τῆς οἰκοδομικῆς ἀδειᾶς (ἤτοι θά ἐκδοθῆ ἄδεια οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, οἰκοδομική ἄδεια).

β. ἐάν, ἐπίσης, εἶχον ὑποβληθῆ εἰς τό καταργηθέν Γραφεῖον/Διεύθυνσιν Ναοδομίας μέχρι τῆς 8^{ης} Ἰουλίου 2012, ὅποτε καί ἤρχισε νά ἰσχύη ὁ Νέος Οἰκοδομικός Κανονισμός (ν. 4067/2012, , ΦΕΚ Α' 79/9.4.2012), τότε θά ἐκδοθοῦν αἱ ἄδειαί ὑπό τῆς νεοσυστάτου Ὑπηρεσίας Δομήσεως («Υ.ΔΟΜ.») τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τὰς πρό τοῦ Νέου Οἰκοδομικοῦ Κανονισμοῦ ἰσχυούσας πολεοδομικάς προϋποθέσεις καί ὅρους.

2. Καθεστώς άδειοδοτήσεως οικοδομικῶν ἐργασιῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν νόμων 4030/2011 καὶ 4178/2013

Συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 4030/2011, ἢ ὁποῖα προσετέθη μὲ τὸ ἄρθρον 53 παραγ. 1 τοῦ νόμου 4178/2013 (ΦΕΚ Α' 174/08.8.2013) ἰσχύουν τὰ κάτωθι:

«2.Α. Για τὴν ἐκδοση τῆς ἀδειας δόμησης καὶ τῆς ἐγκρισης δόμησης ἀκινήτων τῶν νομικῶν προσώπων τοῦ ν. 590/1977 (Α' 146) ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. [ἤτοι 4030/2011]

Β. Εἰδικῶς για κάθε οικοδομικὴ ἐργασία που ἀφορᾶ σε Ἱεροῦς Ναοῦς, Μητροπολιτικά Μέγαρα (ένα (1) σε κάθε Μητρόπολη), που ἀνήκουν ἀποκλειστικά καὶ μόνο σε ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα τοῦ ν. 590/1977 (Α' 146) καὶ σε Ἱερές Μονές εἰδικά ὅσον ἀφορᾶ τὸν περίβολο καὶ ὅ,τι περικλείεται ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἐξυπηρετεῖ τὴν κοινοβιακὴ ζωή, ἡ ἐγκριση δόμησης ἐκδίδεται ἀπὸ τὴ Διεύθυνση Οἰκοδομικῶν καὶ Κτιριακῶν Κανονισμῶν (Δ.Ο.Κ.Κ.) τοῦ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας καὶ Κλιματικῆς Ἀλλαγῆς. [ἄρθρο 7 Ἐλεγχος τῶν ἐργασιῶν δόμησης ν. 4030/2011].

Γ. Για τὰ ὡς ἀνω ἐργα ἡ γνωμοδότηση ἐπὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελετῶν ἐκδίδεται πρὶν τὴν ἐγκριση δόμησης ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Συμβούλιο Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.) τῆς ἐπόμενης παραγράφου κατὰ παρέκκλιση ἀπὸ κάθε ἄλλη διάταξη.

Δ. Συστῆνεται στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος Κεντρικὸ Συμβούλιο Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (ΚΕ.Σ.Ε.Α.), που ἀποτελεῖται ἀπὸ:

.....

Ε. Μετὰ τὴν ἐγκριση δόμησης ἡ ἀδεια δόμησης καὶ ἡ ἀδεια καθιερώσεως ἢ χρήσης ἐκδίδεται κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπὸ τὴν Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς περιπτώσεως ΣΤ' τῆς παρούσας παραγράφου. Για τὴν ἐναρξη ἐκτέλεσης τῶν οικοδομικῶν ἐργασιῶν, πέραν ὅσων προβλέπονται στὶς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἡ ἀδεια δόμησης ἀποστέλλεται στὴ Δ.Ο.Κ.Κ. καὶ ἀποτελεῖ ἀρχεῖο τῆς Δ.Ο.Κ.Κ. για τὴν ἐκκίνηση τῆς διαδικασίας ἐλέγχου τῶν κατασκευῶν κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

ΣΤ. Συστῆνεται στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), ἡ ὁποῖα ἀσκεῖ τὶς ἀρμοδιότητες τῶν Υπηρεσιῶν Δόμησης τοῦ

ν. 4030/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν, και εκδίδει την άδεια δόμησης χωρικής δικαιοδοσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος αποκλειστικά και μόνο για τα:

α) Μητροπολιτικά μέγαρα (ένα (1) σε κάθε Μητρόπολη),

β) των Ιερών Ναών εφόσον ανήκουν αποκλειστικά και μόνο σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 590/ 1977 (Α' 146), και τα προσκτίσματα τους. Η ανέγερση προσκτίσματος επιτρέπεται μόνο σε Ιερών Ναών, που ανήκουν σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 590/ 1977 (Α' 146) και εφόσον αποτελούν ενιαίο αρχιτεκτονικό σύνολο με τον Ιερό Ναό και εξυπηρετούν τον Ιερό Ναό.

γ) Τις Ιερές Μονές ειδικά όσον αφορά τον περίβολο και ό,τι περικλείεται εντός αυτού και εξυπηρετεί την κοινοβιακή ζωή.

δ) Η έγκριση δόμησης και η έκδοση άδειας δόμησης για ιδιωτικούς ιερών ναών και παρεκκλήσια εκδίδονται από τις αρμόδιες κατά τόπους υπηρεσίες δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) των δήμων.

Ζ. Η ανωτέρω Υ.ΔΟΜ. είναι επίσης αρμόδια για την έκδοση αφενός της άδειας καθιερώσεως για όλους των χώρους λατρείας των ανωτέρω κτιρίων και αφετέρου της άδειας χρήσης για των μη λατρευτικούς χώρους των ανωτέρω κτιρίων. Η άδεια καθιερώσεως και η άδεια χρήσης αποτελούν νόμιμη προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών ή χρήσεων που αδειοδοτούνται με την άδεια δόμησης και είναι δυνατόν να ενσωματώνονται στο ίδιο στέλεχος.

Η. Η ανωτέρω Υπηρεσία Δόμησης υπάγεται στην εποπτεία και έλεγχο του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Το προσωπικό της υπηρεσίας προσλαμβάνεται και μισθοδοτείται από την Εκκλησία της Ελλάδος. Η Υπηρεσία Δόμησης είναι ενταγμένη στο εκάστοτε ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο είναι συνδεδεμένες και οι λοιπές Υ.ΔΟΜ.

Θ. Ο ενδιαφερόμενος, για την υποβολή αίτησης για έκδοση της έγκρισης δόμησης υποβάλλει αίτηση και φάκελο στη Δ.Ο.Κ.Κ. ή Υ.ΔΟΜ. κατά περίπτωση, μέσω της κατά τόπον αρμόδιας Ιεράς Μητροπόλεως, εφόσον διατυπώνεται και σύμφωνη γνώμη του επιχωρίου Μητροπολίτου. Η παραπάνω διαδικασία τηρείται για κάθε Ιερά Μονή ή Ιερό Ναό, που ακολουθεί το δόγμα της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας του Χριστού είτε ανήκει σε εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο είτε σε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

I. Για τον αγιογραφικό και λοιπό διάκοσμο όλων των Ιερών Μονών και Ιερών Ναών, που αποτελεί καλλιτεχνική εργασία, απαιτείται επίσης άδεια από την Υ.ΔΟΜ. της Εκκλησίας της Ελλάδος και σύμφωνη γνώμη του ΚΕ.Σ.Ε.Α.

.....

ΙΒ. Τα κτίρια της περίπτωσης Β' είναι ειδικά κτίρια δημόσιου ενδιαφέροντος και επιτρέπονται παρεκκλίσεις με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά το άρθρο 27 του ν. 4067/2012, όπως εκάστοτε ισχύει, μετά από γνώμη και του ΚΕ.Σ.Ε.Α.

ΙΓ. Για την **κατασκευή ή επισκευή** των οικοδομών της περίπτωσης Β', αντί του τίτλου ιδιοκτησίας, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν, προκειμένης της έκδοσης έγκρισης και άδειας δόμησης, στην αρμόδια Υπηρεσία τα ακόλουθα δικαιολογητικά έγγραφα:

Πιστοποιητικό από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο περί μη διεκδικήσεως του ακινήτου από το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α.

Συμβολαιογραφική πράξη συναινέσεως, που συντάσσεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256) ή 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) ή 62 του ν. 590/1977 (Α' 146), υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου και συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα. Πράξη συναίνεσης κατά τις ανωτέρω διατάξεις συντάσσεται και για ακίνητα Ιερών Μονών.

Προκειμένου για υφιστάμενα κτίρια, υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία δηλώνεται ο χρόνος ανέγερσης τους».

Κατόπιν της τροποποίησεως του άρθρου 1 παρ. 4 του νόμου 590/1977 (ΦΕΚ Α' 146) διά του άρθρου 68 παρ. 1 ύποπαρ. 4-5 του νόμου 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/11.2.2014), ως Έκκλησιαστικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου του Νόμου 590/1977, τά όποια υπάγονται εις την αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Δομήσεως της Έκκλησίας της Ελλάδος, ορίζονται ή Έκκλησία της Ελλάδος (ν.π.δ.δ.), τό Διορθόδοξον Κέντρον (ν.π.δ.δ.) καί ή Άποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλάδος (ν.π.δ.δ.), αί Ι. Μητροπόλεις (ν.π.δ.δ.), αί Ένορίαί (ν.π.δ.δ.), αί Ι. Μοναί μέ νομικήν μορφήν δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (Ήσυχαστήρια), άπαντα τά Έκκλησιαστικά Ίδρύματα (ν.π.ι.δ.) τών Ι. Μητροπόλεων, Ένοριών καί Ι.

Μονῶν, ἅπαντα τὰ Ἱερά Προσκυνήματα (ν.π.ι.δ.) ὡς καί τὰ Ἐκκλησιαστικά Μουσεῖα (ν.π.ι.δ.).

Ἡ Ὑπηρεσία Δομήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι καθ' ὕλην ἀρμοδία διά τὰς οἰκοδομικάς ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν εἰς :

α) **Μητροπολιτικά κτίρια**, ἐν (1) ἀνά ἐκάστην Μητρόπολιν. Ἐπομένως, κατόπιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 4178/2013 πᾶσα Ἱ. Μητρόπολις δύναται νά ζητήσῃ ἄδειαν ἀνεγέρσεως δι' ἐν Μητροπολιτικόν Μέγαρον ἀπό τήν Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ διά περαιτέρω τοῦ Μητροπολιτικοῦ κτιρίου κτίρια ὑπηρεσιῶν, πού ἐξυπηρετοῦν διοικητικές κ.λπ. Λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀρμοδία διά τήν ἀδειοδότησιν τῆς ἀνεγέρσεως των εἶναι ἡ Ὑπηρεσία Δομήσεως τοῦ τοπικοῦ Δήμου,

β) **Ναούς (μὴ ιδιωτικούς), πού ἀνήκουν εἰς Μητροπόλεις, Ἐνορίας, Μονάς, Προσκυνήματα, Ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα.** Ἀρμοδία ἐπίσης διά τὰ **προσκτίσματα** τῶν ἐν λόγῳ Ἱερῶν Ναῶν εἶναι ἡ Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα προσκτίσματα πρέπει νά συγκεντρώνουν τρία χαρακτηριστικά σωρευτικῶς :

αα) τό ἀκίνητον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖνται, νά ἀνήκη εἰς τό νομικόν πρόσωπον τοῦ ν. 590/1977, εἰς τό ὁποῖον ἀνήκει καί ὁ Ἱ. Ναός,

ββ) τό πρόσκτισμα, εἴτε κεῖται εἰς τό αὐτό εἴτε εἰς ὄμορον μέ τόν Ἱερόν Ναόν ἀκίνητον, δέον πάντως ὡς κτίριον νά ἀποτελεῖ ἐνιαῖον ἀρχιτεκτονικόν σύνολον μέ τόν Ἱερόν Ναόν καί

γγ) ἡ χρῆσις τοῦ προσκτίσματος πρέπει νά ἀποβλέπη εἰς τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί ὄχι εἰς ἕτεροειδεῖς σκοπούς.

γ) **Ἱεράς Μονάς (ἀνεξαρτήτως νομικῆς μορφῆς).** Ὁ νομοθέτης ἀποδίδει τήν κτιριοδομικήν ἐννοίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὡς «τόν περίβολο καί ὅ,τι περικλείεται ἐντός αὐτοῦ καί ἐξυπηρετεῖ τήν κοινοβιακήν ζωή» (ἄρθρον 2 παρ. 2 πέρ. ΣΤ' στοιχ. γ' νόμου 4030/2011). Ὑπό τόν ὀρισμόν τοῦτον καλύπτεται ἡ μάνδρα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὁ Καθολικός Ναός καί τὰ Παρεκκλήσιά του, Ἀρχονταρίκι, κελλία μοναχῶν, ξενῶνες τῆς Μονῆς, μαγειρεῖα, ἐργαστήρια, ἀποθήκαι κ.λπ., ὅ,τιδήποτε δηλαδή περικλείεται ὑπό τοῦ περιβάλλοντος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί λειτουργικῶς ἐξυπηρετεῖ τό μοναστηριακόν κοινόβιον. Αὐτονόητον εἶναι ὅτι ὁ περίβολος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καθορίζεται ὑπό τοῦ διοικητικοῦ ὄργανου ἐκάστης Ἱερᾶς Μονῆς (Ἡγουμενοσυμβούλιον ἐκλεγμένον ἢ διωρισμένον κατά τόν ν. 590/1977 ἢ τό ν.δ. 374/1947).

Εἰς τήν ἔννοιαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐμπίπτουν κατά τό ἄρθρον 4 παρ. Ι περ. Α στοιχ. γ' τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθμ. 247/2013 καί τά Μετόχια τῶν Ἱερῶν Μονῶν, εἰς τά ὅποια αἱ οἰκοδομικά ἐργασίαι ἐπίσης ἀδειοδοτοῦνται ὑπό τῆς Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀρκεῖ αὐτά νά ἔχουν ἅπαντα τά ἀνωτέρω κτιριοδομικά στοιχεῖα τῆς Ἱ. Μονῆς (μοναστηριακόν περίβολον, Ἱ. Ναόν, κελλία καί χῶρους ἐξυπηρετήσεως τῆς διαβιώσεως τῶν μοναχῶν) κατά τό ἄρθρον 4 Ι.Α.γ' τοῦ Κανονισμοῦ 247/2013.

3. Διοικητική διαδικασία ἀδειοδοτήσεως ὑπό τό νέον σύστημα (ἄρθρον 5 Κανονισμοῦ 247/2013 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ΦΕΚ Α' 258/4.12.2013)

Ι. Διαδικασία ἀδειοδοτήσεως τῶν κατασκευῶν καί χρήσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων τοῦ Ν. 590/1977

Κατά τό νέον σύστημα ἐκδόσεως ἀδειοδοτήσεως (ν. 4030/2011), τό ὅποῖον ἔχει ἐπεκταθῆ καί εἰς τά ἐκκλησιαστικά κτίρια, ἡ ἀδειοδότησις χωρίζεται εἰς δύο φάσεις :

α) ἔγκρισις δομήσεως : ἡ πιστοποίησησις τοῦ δικαιώματος δομήσεως συμφώνως πρός τούς ὅρους δομήσεως, ἡ ὅποια ἐπιτρέπει τήν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας δομήσεως (πιστοποιεῖται ὅτι τό ἀκίνητον εἶναι ἄρτιον, οἰκοδομήσιμον, οἱ ὅροι δομήσεώς του, ὅτι ἡ προτεινομένη τοποθέτησις τοῦ κτιρίου ἐπιτρέπεται εἰς τό ἀκίνητον).

β) ἄδεια δομήσεως : ἡ ἄδεια πού ἐπιτρέπει τήν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, αἱ ὅποια περιγράφονται εἰς αὐτήν καί εἰς τὰς μελέτας αἱ ὅποια τήν συνοδεύουν, συμφώνως πρός τὰς κειμένας διατάξεις.

Αναλυτικῶς, διά τήν νόμιμον ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν πάσης κατασκευῆς ἢ τῆς ἀλλαγῆς χρήσεως τῆς καθ' ὕλην ἀρμοδιότητος τῆς Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προϋποτίθεται κατά σειράν:

1) ἡ ὑποβολή αἰτήσεως πρός τόν ἐπιχώριον Μητροπολίτην διά τήν ἔκδοσιν ἐγγράφου συμφώνου γνώμης περί τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατασκευῆς ἢ χρήσεως καί ἡ κατάθεσις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης εἰς τήν κατά τόπον ἀρμοδίαν Ἱεράν Μητρόπολιν διά τήν προώθησιν τῆς πρός

τό ΚΕ.Σ.Ε.Α. και την έκδοσιν θετικῆς γνώμης τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. ἐπὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης,

2) ἡ ἔγγραφος σύμφωνος γνώμη - ἄδεια τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατασκευὴν ἢ χρῆσιν, εἰδ' ἄλλως ὁ φάκελος δὲν προωθεῖται πρὸς γνωμοδότησιν ὑπὸ τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. καὶ πρὸς ἔκδοσιν ἐγκρίσεως δομήσεως ὑπὸ τῆς Δ.Ο.Κ.Κ. τοῦ Ὑπουργείου Περιβάλλοντος, ἀλλὰ ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον καὶ ἡ πρόοδος τῆς διαδικασίας κωλύεται,

*2.β.) ἡ θετικὴ γνωμοδότησις τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. ἐπὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης. Διὰ τὴν ἔκδοσιν γνωμοδοτήσεως τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. προκαταβάλλονται ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον τὰ προβλεπόμενα εἰς τὸν Κανονισμόν 247/2013 (ὄρ. κατωτέρω) τέλη εἰς τὸν τραπεζικόν λογαριασμόν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῆ **Ἐθνικῆ Τραπεζῆ τῆς Ἑλλάδος** μέ ἀρ. **040/558100-16**. Εἰς τὸ γραμμάτιον εἰσπράξεως τῆς Τραπεζῆς δέον νὰ ἀναγράφηται ἡ ἐπωνυμία τοῦ φορέως, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας καὶ ὡς αἰτιολογία ἐμβάσματος : **«Τέλη Υ.ΔΟΜ.-ΚΕ.Σ.Ε.Α.»**. Τὸ γραμμάτιον εἰσπράξεως ἢ ἀποδεικτικόν ἠλεκτρονικοῦ ἐμβάσματος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Υ.ΔΟΜ. διὰ τηλεομοιοτύπου εἰς τὸν ἀριθμόν 2107272280 ἢ ἀποτυπωμένον διὰ σαρωτοῦ εἰς τὴν ἠλεκτρονικὴν διεύθυνσιν: ydom@ecclesia.gr

3) ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τό ΚΕ.Σ.Ε.Α. τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης μετὰ συμφώνου γνώμης τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. πρὸς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν, ἡ ὁποία διαβιβάζει ἀκολούθως τὴν αἴτησιν διὰ τὴν ἔγκρισιν δομήσεως μετὰ τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν τῆς πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Οἰκοδομικοῦ καὶ Κτιριοδομικοῦ Κανονισμοῦ (Δ.Ο.Κ.Κ.) τοῦ Ὑπουργείου Περιβάλλοντος, Ἐνεργείας καὶ Κλιματικῆς Ἀλλαγῆς

4) εἰς περιπτώσεις ἐργασιῶν ἢ χρήσεων, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης, ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης, ἐφ' ὅσον ἐκδώσῃ σύμφωνον γνώμην περὶ αὐτῶν, προωθεῖ ἀπ' εὐθείας τὴν αἴτησιν μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν τῆς καὶ τῆς συμφώνου γνώμης τοῦ πρὸς τὴν Δ.Ο.Κ.Κ. τοῦ Υ.Π.Ε.Κ.Α. διὰ τὴν ἔκδοσιν ἐγκρίσεως δομήσεως,

5) ἀφ' οὗ ἐκδοθῆ ἡ ἔγκρισις δομήσεως ὑπὸ τῆς Δ.Ο.Κ.Κ. ὑποβάλλεται ἡ αἴτησις καὶ τὰ δικαιολογητικά τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὁμοῦ μετὰ τῆς ἔγγραφου συμφώνου γνώμης τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς ἐγκρίσεως δομήσεως τῆς Δ.Ο.Κ.Κ. πρὸς τὴν Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδείας δομήσεως,

6) ή έκδοσις άδειας δομήσεως ύπό τής Υ.ΔΟΜ. τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, άφ' ού έξετάση τάς μελέτας καί τά κατά νόμον δικαιολογητικά,

7) ή άδεια καθιερώσεως ή άδεια χρήσεως (άναλόγως πρός τόν λατρευτικόν ή γενικώς θρησκευτικόν προορισμόν τής κατασκευής ή χρήσεως), ή όποία περιλαμβάνεται εις τό στέλεχος τής άδειας δομήσεως, σφραγίζεται δέ καί ύπογράφεται «τῇ έντολή τής Ίερας Συνόδου» ύπό του Αρχιγραμματέως Αυτής, έφ' όσον ή ώς άνω Υ.ΔΟΜ. έκδώση τήν άδειαν δομήσεως καί άποτελεϊ πρόσθετον νόμιμον προϋπόθεσιν διά τήν έναρξιν τών έργασιών (άρθρον 2 παρ. 2 περ. Ζ του ν. 4030/2011),

8) ή αυθημερόν άποστολή του στελέχους τής άδειας δομήσεως εκ τής Υ.ΔΟΜ. προς τήν Δ.Ο.Κ.Κ., όποτε άποτελεϊ αρχεϊον τής Δ.Ο.Κ.Κ. διά τήν εκκίνηση τής διαδικασίας έλέγχου τών κατασκευών κατά τάς κειμένας διατάξεις.

II. Διαδικασία άδειοδοτήσεως ιδιωτικων Ίερων Ναων

Απαιτείται :

1) ή ύποβολή αιτήσεως του ιδιώτου (φυσικοϋ ή νομικοϋ προσώπου ιδιωτικοϋ δικαίου) προς τόν έπιχώριον Μητροπολίτην διά τήν παροχήν έγγραφου συμφώνου γνώμης περι τής εκκλησιαστικῆς κατασκευής ή χρήσεως,

2) ή έγγραφος σύμφωνος γνώμη - άδεια του έπιχωρίου Μητροπολίτου διά τήν εκκλησιαστικήν κατασκευήν ή χρῆσιν. Άνευ συμφώνου γνώμης του Μητροπολίτου ό φάκελος διά τήν γνωμοδότησιν του τοπικοϋ Συμβουλίου Αρχιτεκτονικῆς (Σ.Α.) του ν. 4030/2011 καί ή αίτησις διά τήν έγκρισιν δομήσεως δέν προωθοϋνται εις τό Σ.Α. καί τήν άρμοδιαν Υ.ΔΟΜ. του οικείου Ο.Τ.Α. καί ή έκδοσις έγκρίσεως δομήσεως ύπό τής έν λόγω Υ.ΔΟΜ. κωλύεται (άρθρον 2 παρ. 2 περ. Θ. έδαφ. 1 του ν. 4030/2011),

3) ή προώθησις τής αιτήσεως καί τών δικαιολογητικων διά τήν έγκρισιν δομήσεως καί τήν άδειαν δομήσεως ύπό τής Ίερας Μητροπόλεως προς τήν κατά τόπον άρμοδιαν Υ.ΔΟΜ. του οικείου Δήμου, ή όποία έχει τήν άρμοδιότητα εκδόσεώς των.

Η παραπάνω διαδικασία (παρ. I καί II) τηρεϊται διά πασαν Ίεράν Μονήν ή Ίερόν Ναόν, που ακολουθει τό δόγμα τής Ανατολικῆς Ορθοδόξου Έκκλησίας του Χριστου είτε ανήκει εις εκκλησιαστικόν

νομικόν πρόσωπον ἢ εἰς φυσικόν πρόσωπον ἢ νομικόν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρον 2 παρ. 2 περ. Θ ἔδαφ. 2 τοῦ ν. 4030/2011).

4. Κωδικοποιήσις σταδίων διαδικασίας ἀδειοδοτήσεως

ΒΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ :

A. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ :

1. Ὑποβολή αἰτήσεως συμφώνου γνώμης (συναινέσεως) Μητροπολίτου.
2. Κατάθεσις ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης (σχεδίων καί τεχνικῆς ἐκθέσεως), φωτογραφικῆς ἀποτυπώσεως, τοπογραφικοῦ καί διαγράμματος δομήσεως καί σχεδίων ξυλοτύπων εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν, προκειμένου νά διαβιβασθοῦν εἰς τὸ ΚΕ.Σ.Ε.Α., προκαταβολή τέλους ὑπὲρ ΚΕ.Σ.Ε.Α.
3. Κατάθεσις φακέλου μελετῶν καί δικαιολογητικῶν (μετά τῶν σχετικῶν ἐγκρίσεων) δι' ἀποστολὴν πρὸς τὴν Δ.Ο.Κ.Κ. διὰ τὴν ἔγκρισιν δομήσεως.

B. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ :

1. Ἐκδοσις ἐγγράφου συμφώνου γνώμης Μητροπολίτου (Ἀπόφασις – Πρᾶξις ἐπιχωρίου Μητροπολίτου, Ἄρθρον 5 παράγραφος Ι, περ. β' Κανονισμοῦ 247/2013 Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).
2. Προώθησις ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης, τοπογραφικοῦ, διαγράμματος δομήσεως καί φωτογραφικῆς ἀποτυπώσεως πρὸς τὸ ΚΕ.Σ.Ε.Α., μετά σχεδίων ξυλοτύπων.

Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΚΕ.Σ.Ε.Α :

Ἐξέτασις μελέτης καί :

1. Ἐγκρισίς μελέτης καί ἐπιστροφὴ πρὸς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν ἢ
2. διαφωνία καί τροποποιήσις μελέτης, κατόπιν ἐπικοινωνίας μέ τοὺς μελετητάς (καί κοινοποιήσις πρὸς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν), τελικὴ ἔγκρισίς καί ἐπιστροφὴ μελέτης πρὸς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν.

Δ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ :

Προώθησις ύποβληθέντος φακέλου καί έγκρίσεως ΚΕ.Σ.Ε.Α. (θεωρημένα σχέδια, τεχνική έκθεσις, τοπογραφικόν διάγραμμα, διάγραμμα δομήσεως) πρός τήν Δ.Ο.Κ.Κ. του Υ.ΠΕ.Κ.Α.

Ε. Δ.Ο.Κ.Κ. (Υ.ΠΕ.Κ.Α.) :

1. Έξέτασις, έγκρισις καί χορήγησις Έγκρίσεως Δομήσεως
2. Απόρριψις,
3. Έπιστροφή εις τήν Ί. Μητρόπολιν
4. Έπικοινωνία, τροποποίησις μελέτης καί τελική έγκρισις

ΣΤ. ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ – ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ : προκαταβολή τέλους υπέρ Υ.ΔΟΜ. καί κατάθεσις λοιπών μελετών εις τήν Ίεράν Μητρόπολιν.

Ζ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ : προώθησις των λοιπών μελετών πρός τήν Υ.ΔΟΜ. της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Η. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΕΩΣ (Υ.ΔΟΜ.) ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ :

1. Έλεγχος πληρότητος λοιπών δικαιολογητικων (μελέται, φορολογικά, άμοιβαί μηχανικων).
2. Έκδοσις Άδειας Δομήσεως καί Άδειας καθιερώσεως ή χρήσεως.
3. Αποστολή άδειας πρός τήν Δ.Ο.Κ.Κ. καί ενημέρωσις Δ.Ο.Κ.Κ. διά τήν έκκίνησιν της διαδικασίας έλέγχου των κατασκευων.
4. Αποστολή του έντύπου της Άδειας Δομήσεως καί της Άδειας καθιερώσεως/χρήσεως πρός τήν Ί. Μητρόπολιν καί τόν αιτούντα εργοδότην – ιδιοκτήτην.

5. Δικαιολογητικά καί άπαιτούμεναι μελέται

Σημειούται ότι ισχύει διά τά εκκλησιαστικά ακίνητα ή κειμένη γενική πολεοδομική νομοθεσία (ν. 4030/2011, ν. 4067/2012, κ.λπ.), οί γενικοί καί οί τυχόν ειδικοί τοπικοί όροι δομήσεως, ως εκάστοτε ισχύει.

Όσον αφορά εις τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά, τὰς μελέτας καί τὰς προδιαγραφάς των, οί μελετηταί δύνανται νά ανατρέξουν εις τήν σχετικήν νομοθεσίαν ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ἤτοι Ἀδειαι Δομήσεως, Ἐγκρίσεις Ἐργασιῶν Μικρῆς Κλίμακος, Ἐργασίαι τῆς παραγ. 3 καί 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 4067/2012 (ν. 4030/2011, Υ.Α. οἰκ.7533/2012, ΦΕΚ Β' 251/2012, ν. 4067/2012, Υ.Α. οἰκ. 55174/2013, ΦΕΚ Β' 2605/2013, κ.λπ.) (Παράρτημα Ι)

Οί Υ.ΔΟΜ. τῶν τοπικῶν Δήμων χορηγοῦν τούς ὄρους δομήσεως καί θεωροῦν αὐτούς εις τοπογραφικόν διάγραμμα τοῦ οἰκοπέδου, προκειμένου νά γίνῃ ὁ ἔλεγχος καί νά ἐκδοθῇ ἡ Ἐγκρισις Δομήσεως ὑπό τῆς Δ.Ο.Κ.Κ.

Παρεκκλίσεις ὡς πρός τό ὕψος καί τόν συντελεστήν ὄγκου ἐπιτρέπονται, συμφώνως πρός τήν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. 4067/2012, τήν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ν. 4067/2012 καί τήν παράγραφον 2 περ. ΙΒ' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 4030/2011, μέ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Περιβάλλοντος, Ἐνεργείας καί Κλιματικῆς Ἀλλαγῆς κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α.

Διά τήν πληρότητα τῶν πρός ἐξέτασιν ὑπό τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. φακέλων ἀπαιτεῖται: Ἀρχιτεκτονική Μελέτη, Τοπογραφικόν Διάγραμμα, Διάγραμμα Δομήσεως (εις τὰς περιπτώσεις ἀνεγέρσεων, προσθηκῶν, τροποποιήσεως καί ἀλλαγῆς χρήσεως), πλήρης φωτογραφική ἀποτύπωσις καί Τεχνική Αἰτιολογική Ἐκθεσις, καθὼς καί σχέδια ξυλοτύπων καί ἀποδεικτικά προκαταβολῆς τοῦ σχετικοῦ τέλους ὑπέρ ΚΕ.Σ.Ε.Α. Εἰδικῶς, διά Ἱερούς Ναούς ἰδιαιτέρων ἀρχιτεκτονικῶν ἀπαιτήσεων καί συνθέτων ὀγκοπλαστικῶν ἐπιλύσεων, διά τήν διευκόλυνσιν τοῦ ἐλέγχου ἀπό τό ΚΕ.Σ.Ε.Α. καί τήν ἀρχιτεκτονικήν ἐπίλυσιν κατά τόν σχεδιασμόν, προτείνεται ἡ ὑποβολή, ἐκτός τῶν προβλεπομένων σχεδίων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης, σχεδίου ἀνόψεως τῶν Ναῶν, καθὼς καί τρισδιάστατος ἀξονομετρική ἢ προοπτική ἀπεικόνισις τοῦ ἐσωτερικοῦ, πέραν αὐτῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ ὁποία ἤδη ἀπαιτεῖται εις τό διάγραμμα δομήσεως. Τό ΚΕ.Σ.Ε.Α. δύναται εις εἰδικάς περιπτώσεις νά ζητήσῃ καί ἐπιπλέον δικαιολογητικά στοιχεῖα, ἀκόμη καί σχετιζόμενα πρός τὰς ἄλλας μελέτας (ἤλεκτρομηχανολογικά κ.λπ.), ὅταν κρίνηται ὅτι ἐπηρεάζουν ἐν γένει τήν πρότασιν.

Σημειοῦται ἐπίσης ὅτι καί ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κατασκευῶν ἰσχύει ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 4030/2011:

«Οι μελετητές μηχανικοί ευθύνονται για την εκπόνηση όλων των επί μέρους μελετών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Για τις άδειες δόμησης που αφορούν κτίρια σε παραδοσιακό οικισμό, παραδοσιακό ή ιστορικό τμήμα πόλης, οικιστικό σύνολο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, καθώς και κηρυγμένα διατηρητέα κτίρια ή νεότερα μνημεία οι αρχιτεκτονικές μελέτες εκπονούνται και υπογράφονται αποκλειστικά από αρχιτέκτονες μηχανικούς και οι στατικές μελέτες από αρμόδιους πολιτικούς μηχανικούς».

Κατά τήν διαδικασία των ελέγχων, θά πραγματοποιούνται οι έλεγχοι φορολογικών όφειλών ανά στάδιον, όπως προβλέπεται υπό τής κειμένης νομοθεσίας (Υ.Α. οικ.7533/2012, ΦΕΚ Β' 251).

6. Τέλη (άρθρον 12 Κανονισμού 247/2013)

Διά τήν έκδοσιν έκάστης άδειας δομήσεως υπό τής Υ.ΔΟΜ. προκαταβάλλεται υπό του αίτουñτος αναλογικόν τέλος ποσοῦ 2,00 ευρώ/τ.μ. τής άδειοδοτουμένης κατασκευής.

Διά τήν έκδοσιν έκάστης γνωμοδοτήσεως του ΚΕ.Σ.Ε.Α. υπό του αίτουñτος προκαταβάλλεται πάγιον τέλος ποσοῦ 150,00 ευρώ ανά πᾶσαν άδειοδοτουμένην κατασκευήν.

Διά τήν αναθεώρησιν τής άδειας δομήσεως υπό τής Υ.ΔΟΜ. προκαταβάλλεται υπό του αίτουñτος πάγιον τέλος ποσοῦ 100,00 ευρώ ανά πᾶσαν άδειοδοτουμένην κατασκευήν. Η αναθεώρησις τής άδειας δομήσεως, ή όποία συνεπάγεται μεταβολήν έγκεκριμένης μελέτης, υποβάλλεται εις τό (άνωτέρω) αναλογικόν τέλος τής άδειας δομήσεως.

Εις περιπτώσιν ανάγκης διενεργείας αυτοψίας πρό τής αναθεωρήσεως ό αιτών προκαταβάλλει τά έξοδα μεταβάσεως και διαμονής του άρμοδίου υπαλλήλου.

Διά τήν ένημέρωσιν του φακέλου τής άδειας δομήσεως υπό τής Υ.ΔΟΜ. προκαταβάλλεται υπό του αίτουñτος πάγιον τέλος ποσοῦ 100,00 ευρώ (έκτός εάν πρόκειται περί μεταβολής του όνόματος του ιδιοκτήτου, όποτε δέν όφείλεται τέλος).

Διά τήν έκδοσιν άδειας έργασιών μικρής κλίμακος προκαταβάλλεται υπό του αίτουñτος πάγιον τέλος ποσοῦ 80,00 ευρώ.

Τά τέλη προκαταβάλλονται πρός τήν Έκκλησίαν τής Ελλάδος, εισπράττονται υπό τής Ε.Κ.Υ.Ο. και έχουν ως αποκλειστικόν προορισμόν

τήν κάλυψιν τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν καί ἐν γένει τήν ὑποστήριξιν λειτουργίας τῆς Υ.ΔΟΜ. καί τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α.. Τά ἀνωτέρω τέλη προκαταβάλλονται ὑπό τοῦ αἰτούντος, ὥστε ἀκολούθως νά διενεργηθοῦν αἱ διοικητικά διαδικασίαι, τὰς ὁποίας ζητεῖ ὁ αἰτῶν.

Τά ἀνωτέρω τέλη καταβάλλονται καί διά τήν ἔκδοσιν ἀδειῶν ἐπί αἰτήσεων ἐκκρεμῶν (κατατετεθειμένων πρό τοῦ ν. 4178/2013).

7. Καλλιτεχνικά ἔργα

Διά τόν ἀγιογραφικόν καί λοιπόν διάκοσμον ὅλων τῶν Ἱερῶν Μονῶν καί Ἱερῶν Ναῶν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καλλιτεχνικήν ἐργασίαν, ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἄδεια ὑπό τῆς Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί σύμφωνος γνώμη τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α. (ἄρθρον 2 παρ. 2 περ. Ι τοῦ ν. 4030/2011).

Σημειοῦται ὅτι κατόπιν τοῦ ἄρθρου 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 τοῦ νόμου 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/11.2.2014) δέν ἰσχύουν πλέον ἐπί τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου καί ἰδιωτικοῦ δικαίου τοῦ ν. 590/1977 αἱ διατάξεις περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἄρα καί αἱ διατάξεις περὶ ἀναθέσεως καί ἐκτελέσεως ἔργων, προμηθειῶν, ὑπηρεσιῶν τῶν ν.π.δ.δ., ἐκτός ἐάν μνημονεύουν εἰδικῶς τὰ ἐκκλησιαστικά ν.π.δ.δ. Ἀπό τῆς 11.2.2014 (ἔναρξις ἰσχύος νόμου 4235/2014) δέν ἰσχύει ἐπί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ν.π.δ.δ. ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 1218/1981, κατὰ τήν ὁποίαν: «1. Μόνον τακτικά μέλη τοῦ Ἐπιμελητηρίου δύνανται νά ἀναλαμβάνουν καί ἐκτελοῦν παραγγελίας ἔργων ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, χαρακτηριστικῆς καί διακοσμητικῆς διά λογαριασμόν: α)..., β)..., γ) Κοινοφελῶν Ἰδρυμάτων καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δ) Ἑρανικῶν Ἐπιτροπῶν, ε)..., στ) Ἱερῶν Ναῶν, ...».

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων (68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 ν. 4235/2014, 9 παρ. 1 ν. 1218/1981) προκύπτει ὅτι εἰς τὰ ν.π.δ.δ. τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 περ. γ' τοῦ ν. 1218/1981 δέν ἐντάσσονται πλέον τὰ ἐκκλησιαστικά ν.π.δ.δ. (Μοναί, Ἐνορίαί, Μητροπόλεις) λόγω τῆς γενικῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἄρθρου 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 τοῦ ν. 4235/2014. Ἡ μνεῖα τῆς περιπτώσεως στ' τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 ὅτι τὰ μέλη τοῦ Ἐπιμελητηρίου μόνον «δύνανται νά ἀναλαμβάνουν καί ἐκτελοῦν παραγγελίας ἔργων διά λογαριασμόν : στ) Ἱερῶν Ναῶν», δέν ἀφορᾷ εἰς τὰς Ἐνορίας (ν.π.δ.δ.), καθ' ὅσον αἱ Ἐνορίαί (καί ὄχι οἱ Ἱεροί Ναοί) ἀποτελοῦν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καί ἐντάσσονται εἰς τήν περίπτωσιν γ' τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1, εἰς τήν ὁποίαν

γίνεται λόγος περί «Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» καί ἀπό τῆς ὁποίας εἰσήχθη πλέον ἐξαίρεσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ν.π.δ.δ. Συνεπῶς, δὲν ἀπαιτεῖται ἀπὸ 11.2.2014 ὁ ἐργολήπτης ἀγιογράφος ἢ διακοσμητῆς ἢ γλύπτης νά τυγχάνη μέλος τοῦ Ἐπιμελητηρίου Εἰκαστικῶν Τεχνῶν Ἑλλάδος, ὥστε νά ἀναλάβῃ καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν εἰς ἐκκλησιαστικόν ν.π.δ.δ. (π.χ. Μητρόπολιν, Ἐνορίαν, Μονήν). Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι δέν ἰσχύει ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ν. 1218/1981 προκειμένου περὶ τῶν Ἑραρικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ἐνοριῶν, διότι εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν νοοῦνται αἱ Ἑραρικαὶ Ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι ἔχουν προσλάβει νομικὴν προσωπικότητα κατὰ τὸν Αστικὸν Κώδικα (122 ΑΚ) κατόπιν ἐκδόσεως σχετικοῦ προεδρικοῦ διατάγματος (ἄρθρον 123 ΑΚ) καί ὄχι αἱ μὴ κεκτημένα νομικὴν προσωπικότητα Ἑραρικαὶ Ἐπιτροπαί τοῦ ἁρθροῦ 17 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθμ. 8/1979 (ΦΕΚ Α' 1/1980), αἱ ὁποῖαι ἰδρύνονται «μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου καὶ ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου» (ἄρθρον 17 παρ. 1) καὶ ἀποτελοῦν ὄργανα τῶν Ἐνοριῶν.

Μετά τὴν νέαν διάταξιν τοῦ ἁρθροῦ 2 παρ. 2 περ. Γ' τοῦ ν. 4030/2011 (= ἄρθρον 53 παρ. 1 τοῦ ν. 4178/2013) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης καλλιτεχνικῆς ἐργασίας εἰς ἐκκλησιαστικόν κτίριον νομικοῦ προσώπου τοῦ ν. 590/1977 (Ἐνορία, Μονή, Μητρόπολιν, Προσκύνημα, Ἰδρυμα κ.λπ.) ἢ ἰδιωτικόν Ναόν ἀπαιτεῖται καὶ ἀρκεῖ ἡ καλλιτεχνικὴ ἄδεια, ἡ ὁποία ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατόπιν συμφώνου γνώμης τοῦ ΚΕ.Σ.Ε.Α., ἄνευ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ ἔναρξις καλλιτεχνικῆς ἐργασίας, εἴτε ὁ καλλιτέχνης εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ Ἐπιμελητήριον Εἰκαστικῶν Τεχνῶν εἴτε ὄχι.

Ὅσον ἀφορᾷ, κατὰ τὰ λοιπά, εἰς τὰ δικαιολογητικά καὶ τὰς προδιαγραφὰς τῶν μελετῶν διὰ τὰ καλλιτεχνικά ἔργα, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 2851/7-8-2001 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου :

1. Εἰκονογράφησις Ἱερῶν Ναῶν

Ὁ προτεινόμενος ἀγιογράφος δέον ὅπως :

α) Προσκομίζῃ τὰ κάτωθι:

- ❖ Εἰκονογραφικὸν πρόγραμμα ὁλοκλήρου τοῦ Ναοῦ, εἰς κλίμακα 1:50.
- ❖ Τεχνικὴν ἔκθεσιν, ἀφορῶσαν εἰς τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τῆς ἐργασίας, μέ ἀναφορὰν εἰς τὰ προτεινόμενα ὑλικά.

- ❖ Έγχρωμα αναλυτικά σχέδια λεπτομερειῶν, εἰς κλίμακα 1:10 (κεφαλήν Παναγίας, ἐάν πρόκειται διὰ Πλατυτέραν, κεφαλήν Παντοκράτορος, ἐάν πρόκειται διὰ τρουῖλλον. Ἐάν πρόκειται διὰ σύνθεσιν, κεφαλήν τοῦ κυριωτέρου προσώπου τῆς συνθέσεως).
- ❖ Λεπτομερῆ χρωματικήν μελέτην τοῦ πρὸς ἀγιογράφησιν τμήματος, εἰς κλίμακα 1:20.
- ❖ Φωτογραφίας τοῦ τμήματος τοῦ Ναοῦ, τό ὅποιον πρόκειται νά ἀγιογραφηθῆ.

β. Ἐάν πρόκειται διὰ συνέχισιν ἀγιογραφήσεως ἀπό ἄλλον καλλιτέχνην, τότε δέον ὅπως προσκομισθοῦν σχέδια, τά ὅποια θά δευκνύουν πόση ἐπιφάνεια ἔχει ἀγιογραφηθῆ καί πόση ἐπιφάνεια εἶναι λευκή.

Ἐπίσης, φωτογραφίας τῆς ἤδη ὑπαρχούσης ἀγιογραφήσεως ἢ πλήρη ἔγχρωμον μελέτην διὰ τήν ἐπιφάνειαν, ἢ ὅποια πρόκειται νά ἱστορηθῆ, εἰς κλίμακα 1:20.

γ. Εἰς περίπτωσιν ἀγιογραφήσεως Ἱερῶν Ναῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν χαρακτηρισθῆ ὡς μνημεῖα ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ ἢ διὰ Ναούς μή χαρακτηρισμένους, ἀλλά ἡλικίας πρὸ τοῦ 1830 (ὅποτε κατὰ τόν ν. 3028/2002 θεωροῦνται ἀρχαῖα μνημεῖα), νά προσκομίζεται ἄδεια τῆς ἀντιστοίχου Ἐφορείας τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

2. Τέμπλα, Ἐπιπλα, Δαπεδοστρώσεις, Ὁρθομαρμαρώσεις, Χρωματισμοί κ.λπ.

Διὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀπαιτοῦνται :

- ❖ Τομαί κατὰ μῆκος καί κατὰ πλάτος τοῦ Ἱ. Ναοῦ, εἰς τὰς ὁποίας θά φαίνεται ἡ τοποθέτησις, (π.χ. τοῦ τέμπλου), ἐν σχέσει πρὸς τόν ὑπόλοιπον Ἱερόν Ναόν.
- ❖ Κάτοψις τοῦ τέμπλου ἢ ἐπίπλου, εἰς κλίμακα 1:20.
- ❖ Ὀλοκληρωμένον ἀρχιτεκτονικόν σχέδιον μαζί μέ τὰ διακοσμητικά στοιχεῖα του, εἰς κλίμακα 1:10.
- ❖ Αναλυτικά σχέδια λεπτομερειῶν εἰς κλίμακα 1:1 (πεσσοί, θωράκια, κίονες, κιονόκρανα, καμάραι εἰκόνων κ.λπ. διακοσμητικά στοιχεῖα).
- ❖ Δεῖγμα διακοσμητικοῦ, εἰς μάρμαρον ἢ ξύλον 1:1 (φυσικόν), τό ὅποιον θά ἀφορᾷ εἰς τόν τρόπον ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου.
- ❖ Φωτογραφίαι ὑπαρχούσης καταστάσεως πρὸ τῆς ἐπεμβάσεως.

- ❖ Τά σχέδια καί ή μελέτη θά εἶναι ὑπογεγραμμένα ἀπό διπλωματοῦχον διακοσμητήν ἢ ἀρχιτέκτονα. Ἐάν πρόκειται διά ἐμπειροτέχνην ἢ εἰδικόν τεχνίτην, ἀπαιτεῖται βεβαίωσις τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου καί φωτογραφία ἄλλων ἔργων αὐτοῦ.

8. Παράρτημα I

Ἄδειαι Δομῆσεως (Ἄρθρον 4 Νόμου 4067/2012 (ΦΕΚ Α' 79/09.04.2012, ὡς ἰσχύει κατά τήν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος).

«1. Ἄδεια δόμησης, κατά τήν ἐννοια του ἀρθρου 1 του ν. 4030/2011 (Α' 249), ἀπαιτεῖται γιά τήν ἐκτέλεση οποιασδήποτε ἐργασίας δόμησης, ὅπως:

α. Κατεδάφιση κατασκευών. Στήν περίπτωση που κατεδαφίζεται ολόκληρο κτίριο καί ὄχι τμήμα αὐτοῦ, δέν ἀπαιτεῖται νά υποβληθεῖ διάγραμμα δόμησης.

β. Ἐκσκαφές ἢ ἐπιχώσεις μεγαλύτερες του συν/πλην 0,80 μέτρα, καθώς καί ἐπιστρώσεις, διαμορφώσεις οἰκοπέδων καί γηπέδων με σκοπό τή δόμηση.

γ. Ἀνέγερση, προσθήκη, ἐπισκευή, κτιρίων καί των παραρτημάτων τους.

δ. Κατασκευή πισίνας.

ε. Ἀλλαγὴ χρήσης, σε περίπτωση που ἐπέρχεται ἀλλαγὴ προς το δυσμενέστερο, στα στοιχεῖα του διαγράμματος δόμησης ἢ στα φορτία σχεδιασμοῦ τῆς στατικής μελέτης ἢ ἀλλαγὴ μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων ὡς προς τίς διελεύσεις των ἀπό ἄλλους ορόφους ἢ κοινόχρηστους χώρους.

στ. Περιτοιχίσεις καί περιφράξεις που δέν ορίζονται με τήν παράγραφο 3ζ.

ζ. Κατασκευή υπόγειων δεξαμενών.

η. Οποιαδήποτε νέα κατασκευή ἢ καί προσθήκη που δέν ορίζεται με τίς παρ.2, παρ.3 καί παρ.4.

Δέν ἀπαιτεῖται ἄδεια δόμησης νέας κατασκευῆς ἢ καί προσθήκης ἢ καί ἐγκατάστασης ἐφόσον ἀπό εἰδικότερες διατάξεις ορίζεται διαφορετικά.

Δέν ἀπαιτεῖται ἄδεια δόμησης, ἐγκριση ἐργασιῶν μικρῆς κλίμακας ἢ ἐνημέρωση κατά το παρόν γιά τίς περιπτώσεις ἐργασιῶν ἐσωτερικῶν

χρωματισμών, μικρών επισκευών θυρών και παραθύρων ή μεμονωμένων επισκευών για λόγους χρήσης και υγιεινής, ιδίως μεμονωμένης επισκευής μικρού τμήματος υδρορροής, επισκευή επικόλλησης διακοσμητικών στοιχείων κ.α.

2. Έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας απαιτείται για τις ακόλουθες εργασίες σε κτίρια που υφίστανται νόμιμα:

α. Δοκιμαστικές τομές του εδάφους και εκσκαφή μετά από έγγραφο της αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας.

β. Τοποθέτηση προκατασκευασμένων κατοικιών για αυτοστέγαση μειονεκτικών και ειδικών ομάδων πληθυσμού όπως εκάστοτε ορίζονται.

γ. Αντλητικές εγκαταστάσεις και κτίσματα με τις απολύτως απαραίτητες διαστάσεις για τη στέγασή των σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), εκτός της περίπτωσης που επιβάλλεται η κατασκευή υποστυλωμάτων και εφόσον έχουν την απαιτούμενη έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας.

δ. Γεωτρήσεις νερού σε ιδιόκτητα οικόπεδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού ή σε γήπεδα εκτός σχεδίου, μετά από έγκριση του δήμου της περιοχής και της αρμόδιας Διεύθυνσης της περιφέρειας.

ε. Οι εργασίες που απαιτούνται για γεωτεχνικές έρευνες, σύμφωνα με τον ΕΑΚ 2003, χωρίς εργασίες αντιστήριξης.

στ. Εγκατάσταση προσωρινών κατασκευών που συνοδεύεται με πιστοποιητικό στατικής επάρκειας.

ζ. Η κατασκευή ανελκυστήρα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 που απαιτείται για τη μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων σε υφιστάμενα κτίρια ή σε κτίρια που διαθέτουν ανελκυστήρα με εσωτερικές διαστάσεις θαλάμου εκτός προδιαγραφών ΕΛΟΤ - EN 81-70 ή σε κτίρια όπου πρέπει να γίνει επέκταση των στάσεων του ανελκυστήρα προκειμένου να εξυπηρετηθούν άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

η. Κοπή δένδρων μέσα σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια ή τις Ζ.Ο.Ε. που δεν προστατεύονται από τις διατάξεις για την προστασία των δασών και των δασικών γενικά εκτάσεων ή από διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας ή της νομοθεσίας για τις προστατευόμενες περιοχές ή άλλης συναφούς νομοθεσίας.

θ. Υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

ι. Τοποθέτηση ικριωμάτων. Σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται κατάθεση Σχεδίου και Φακέλου ασφάλειας και υγείας του έργου με ορισμό του υπεύθυνου συντονιστή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 305/1996 (Α' 305) και δήλωση ανάληψης της ευθύνης από μηχανικό για την επίβλεψη του έργου.

ια. Τοποθέτηση εργοταξιακών οικίσκων.

ιβ. Εκσκαφές καναλιών οδεύσεως καλωδίων εντός των γηπέδων ή οικοπέδων πρατηρίων υγρών καυσίμων για την εγκατάσταση των συστημάτων εισροών - εκροών.

ιγ. Εργασίες τοποθέτησης υπόγειων, προκατασκευασμένων δεξαμενών αερίου καυσίμου σε πρατήρια καυσίμων.

ιδ. Εξωτερικούς χρωματισμούς ή αντικατάσταση κιγκλιδωμάτων ή επισκευή επιχρισμάτων ή επισκευή όψεων με χρήση ικριωμάτων ή/και σε περιοχές χαρακτηρισμένες ως παραδοσιακοί οικισμοί, περιοχές φυσικού κάλλους, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή/και σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως μνημεία, διατηρητέα κτίρια και στις ζώνες προστασίας των αυτών.

ιε. Επένδυση όψεων και αντικατάσταση υαλοπετασμάτων.

ιστ. Κατασκευή πέργκολας σε ισόγειους ακάλυπτους χώρους ή στον περιβάλλοντα ακάλυπτο χώρο ή στην πρασιά ή στο δώμα ή στους ανοιχτούς εξώστες ή σε βεράντες ισογείων και ορόφων.

ιζ. Τοποθέτηση ασκεπούς δεξαμενής νερού ή πισίνας, μέγιστης επιφάνειας 50 τ.μ., που εξυπηρετούνται με εξωτερικά συστήματα μηχανοστασίου τύπου compact και δεν απαιτείται για την εγκατάσταση των τοιχίο από οπλισμένο σκυρόδεμα και με την προϋπόθεση ότι το ύψος όλων των κατασκευών σε κανένα σημείο δεν υπερβαίνει περισσότερο από ένα (1,00) μέτρο από την οριστική στάθμη εδάφους και εφόσον δεν απαιτούνται εκσκαφές ή επιχώσεις του φυσικού εδάφους μεγαλύτερες από ένα (1,00) μέτρο για την τοποθέτηση της και τηρείται η απαιτούμενη φύτευση του υποχρεωτικώς ακάλυπτου χώρου. Για την εγκατάσταση απαιτείται δήλωση αρμόδιου μηχανικού που αναλαμβάνει την ευθύνη της στατικής και ηλεκτρομηχανολογικής ασφάλειας της κατασκευής και των εγκαταστάσεων.

ιη. Τοποθέτηση κεραιών.

ιθ. Εσωτερικές διαρρυθμίσεις, εφόσον δεν θίγονται τα στοιχεία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου.

κ. Η κατασκευή φυτεμένων δωμάτων και φυτεμένων επιφανειών.

κα. Τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης ή παθητικών ηλιακών συστημάτων στις εξωτερικές όψεις υφιστάμενων κτιρίων, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι όψεις.

κβ. Συντήρηση, επισκευή στεγών με χρήση ικριωμάτων.

κγ. Απλή περιτοίχιση από λιθοδομή μέχρι ύψους ενός (1,00) μέτρου ή περίφραξη από ελαφρύ υλικό, γηπέδων σε εκτός σχεδίου περιοχές και η περίφραξη με πρόχειρη κατασκευή (όπως συρματοπλεγμα) σε οικοπέδα μη ρυμοτομούμενα σε εντός σχεδίου περιοχές. Επίσης, επιτρέπεται οριοθέτηση με πασσάλους των κορυφών οικοπέδου ή γηπέδου.

κδ. Η κατασκευή λιθόκτιστης αποθήκης στα καλλιεργούμενα αγροκτήματα, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), με επιφάνεια μέχρι δεκαπέντε (15) τετραγωνικά μέτρα και συνολικό ύψος με τη στέγη έως και τρία (3,00) μέτρα εφόσον δεν γίνεται χρήση οπλισμένου σκυροδέματος στην οροφή του και κατασκευάζεται ανεξάρτητα από τυχόν υπάρχουσα κύρια οικοδομή μία φορά για κάθε γήπεδο και μετά από έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας.

κε. Κατασκευή εστιών, φούρνων και τζακιών όταν αυτά δεν επηρεάζουν τη στατική επάρκεια του φέροντος οργανισμού ανεξάρτητων ιδιοκτησιών.

κζ. Αντικατάσταση στέγης, στις ίδιες διαστάσεις, χωρίς μεταβολή στον όγκο και χωρίς αύξηση στο τελικό ύψος του κτιρίου και της στέγης.

Η έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία δόμησης, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα, η οποία συνοδεύεται από τεχνική έκθεση μηχανικού. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης της έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας και κάθε σχετικό θέμα.

3. Δεν απαιτείται Άδεια Δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας. Απαιτείται, προ 48 ωρών, έγγραφη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης η οποία γνωστοποιείται και στο οικείο αστυνομικό τμήμα, για την εκτέλεση των ακόλουθων εργασιών:

α. Μικρής έκτασης εσωτερικές επισκευές ή διασκευές που δεν μεταβάλλουν τη φέρουσα κατασκευή του κτιρίου ή τις όψεις του, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευών που απαιτούνται για τη μετακίνηση ή την κάθε μορφής εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία ή

εμποδιζόμενων ατόμων. Δεν συμπεριλαμβάνεται η κατασκευή ανελκυστήρα της παραγράφου 2 του άρθρου 27.

β. Εξωτερικούς χρωματισμούς ή αντικατάσταση κιγκλιδωμάτων ή επισκευή επιχρισμάτων ή επισκευή όψεων χωρίς χρήση ικριωμάτων.

γ. Αλλαγή ή επισκευή δαπέδων και επενδύσεων τοίχων ή οροφών.

δ. Συντήρηση, επισκευή ή διασκευή ή τμηματική αντικατάσταση εγκαταστάσεων και αγωγών κτιρίων.

ε. Αντικατάσταση εσωτερικών ή εξωτερικών κουφωμάτων και υαλοπινάκων στο ίδιο άνοιγμα.

στ. Συντήρηση, επισκευή στεγών χωρίς χρήση ικριωμάτων.

ζ. Μικρές διαμορφώσεις του εδάφους μέχρι συν/πλην 0,80 μέτρων από το φυσικό έδαφος.

η. Τοποθέτηση κλιματιστικών και επιτοίχιων λεβήτων αερίου για θέρμανση και παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, σε υφιστάμενα κτίρια σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 16, εγκατάσταση συστοιχίας επίτοιχων λεβήτων αερίου για θέρμανση ή παραγωγή ζεστού νερού χρήσης σε ισόγειους υπαίθριους χώρους κατοικιών, εγκατάσταση συστημάτων τροφοδοσίας, ρύθμισης και μέτρησης φυσικού αερίου (ρυθμιστές, μετρητές, παροχετευτικοί αγωγοί), εγκατάσταση συστημάτων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ), υπέργειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 17.

θ. Τοποθέτηση ηλιακών θερμοσιφώνων σύμφωνα με την παράγραφο 2β' και γ' του άρθρου 19.

ι. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», εργασίες τοποθέτησης εξωτερικής θερμομόνωσης ή θερμομόνωση στεγών ή τοποθέτηση παθητικών ηλιακών συστημάτων ή αντικατάσταση εξωτερικών κουφωμάτων ή τοποθέτησης/ αντικατάστασης καμινάδων στις εξωτερικές όψεις υφιστάμενων κτιρίων χωρίς χρήση ικριωμάτων.

Για τις ανωτέρω εργασίες απαιτείται, προ 48 ωρών, έγγραφη ενημέρωση για την εκτέλεση τους, της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης, που γνωστοποιείται στο οικείο αστυνομικό τμήμα.

Για τις ανωτέρω εργασίες της παρούσας περίπτωσης όπου απαιτείται η χρήση ικριωμάτων απαιτείται: α) κατάθεση Σχεδίου και Φακέλου ασφάλειας και υγείας του έργου με ορισμό του υπεύθυνου συντονιστή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 305/1996 (Α' 305) και δήλωση

ανάληψης της ευθύνης από μηχανικό για την επίβλεψη του έργου και β) έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας της παραγράφου 3.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μπορούν να καθορίζονται επιπλέον των παραπάνω και άλλες περιπτώσεις, όπου δεν απαιτείται άδεια δόμησης, αλλά έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή ενημέρωση της αρμόδιας Υ.ΔΟΜ.

4. Για τις ακόλουθες περιπτώσεις οι εργασίες εκτελούνται χωρίς άδεια δόμησης σύμφωνα με των όρους που ορίζει η αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης και ύστερα από δήλωση ανάληψης επίβλεψης από αρμόδιο μηχανικό, που γνωστοποιείται στο οικείο αστυνομικό τμήμα:

α) κατεδάφιση κατασκευών ή κτιρίων, που χαρακτηρίζονται επικινδύνως ετοιμόρροπα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί επικινδύνων οικοδομών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου,

β) εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας που καθορίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης, σε κτίριο ή κατασκευές που έχουν χαρακτηριστεί επικίνδυνες, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

γ) κατεδάφιση ή αποκατάσταση κατασκευών που έχουν κριθεί οριστικά αυθαιρέτες κατά τις ισχύουσες περί αυθαιρέτων διατάξεις.

5. **Αυθαίρετη και κατεδαφιστέα** είναι κάθε κατασκευή που εκτελείται ή έχει εκτελεστεί:

α) χωρίς οικοδομική άδεια ή άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή έγγραφη ενημέρωση, όπως ορίζονται στο παρόν άρθρο,

β) καθ' υπέρβαση της οικοδομικής άδειας ή της άδειας δόμησης,

γ) με βάση άδεια που ανακλήθηκε ή ακυρώθηκε και

δ) κατά παράβαση γενικών ή ειδικών διατάξεων και των μέγιστων ανοχών όπως αυτές καθορίζονται.

6. Σε περίπτωση αυθαίρετης κατασκευής, που τηρεί τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή αυτές που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής της, αυτή είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί ύστερα από έκδοση ή αναθεώρηση της άδειας δόμησης, είτε μετά από την έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας για τις εργασίες των παρ. 2 και παρ. 3 του παρόντος άρθρου. Στις περιπτώσεις νομιμοποίησης αυθαιρέτων εργασιών της παρ.3 εκδίδεται έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας μόνο με την υποβολή τεχνικής έκθεσης.

Μετά την έκδοση ή αναθεώρηση της παραπάνω άδειας δόμησης, η κατασκευή παύει να είναι αυθαίρετη και κατεδαφιστέα.

Πρόστιμο αυθαίρετης κατασκευής δεν επιβάλλεται σε περίπτωση αναθεώρησης άδειας δόμησης, που βρίσκεται σε ισχύ, εφόσον τηρείται το περίγραμμα της οικοδομής, ο συντελεστής δόμησης και ο συντελεστής όγκου.

7. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία έκδοσης άδειας δόμησης για την εκτέλεση στρατιωτικών έργων ή εγκαταστάσεων.

8. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία έκδοσης άδειας δόμησης, για την εκτέλεση έργων ή εγκαταστάσεων στους χώρους των πολιτικών αεροδρομίων, των εγκαταστάσεων ραδιοβοηθημάτων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και των χώρων των ζωνών λιμένων, ως και κάθε σχετική λεπτομέρεια».

9. Παράρτημα II

Καθ' ύλην αρμοδιότητας Υ.ΔΟΜ. καί ΚΕ.Σ.Ε.Α. - Άρθρον 4 Κανονισμού Έκκλησίας της Ελλάδος υπ' αριθμ. 247/2013 (ΦΕΚ Α' 258 /4.12.2013)

«**I. Η Υ.ΔΟΜ. (το Τμήμα Εκδόσεως Αδειών Δομήσεως)** εκδίδει τας κατωτέρω διοικητικάς πράξεις διά τας κατωτέρω κατασκευάς ή χρήσεις, εφ' όσον πρόκειται να πραγματοποιηθούν επί ακινήτων των νομικών προσώπων του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 590/1977 (Α' 146). Ειδικότερον το Τμήμα Εκδόσεως Αδειών Δομήσεως εκδίδει: Α) την «άδειαν δομήσεως» διά πάσαν οικοδομικήν εργασίαν, η οποία αφορά:

α) εις Ιερούς Ναούς και τα προσκτίσματά των, εφ' όσον ανήκουν εις εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 590/1977 (Α' 146). Ως «πρόσκτισμα» νοείται παν οικοδόμημα, το οποίο αποτελεί ενιαίον μετά του Ι. Ναού αρχιτεκτονικόν σύνολον και η χρήσις του εξυπηρετεί τον Ιερόν Ναόν (ως λ.χ. αποθήκαι, χώροι υγιεινής, χώροι Η/Μ εγκαταστάσεων, στεγασμένοι χώροι σταθμεύσεως, γραφεία, κωδωνοστάσια, πρεσβυτέριον, χώροι κατηχήσεως, μαγειρείων και εστιάσεως, αθλήσεως, εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, πνευματικό κέντρο, βιβλιοθήκη), β) εις Επισκοπεία (εν (1) καθ' εκάστην Ιεράν Μητρόπολιν), τα οποία καλύπτουν τας ανάγκας της Ιεράς

Μητροπόλεως, όπως τας εξής χρήσεις ιδίως: χώρους φιλοξενίας, γραφεία διοικήσεως, Ιερόν Ναόν, χώρους εκδηλώσεων, κοινωνικών, ποιμαντικών, πολιτιστικών και εν γένει εκπαιδευτικών, φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων, και βοηθητικούς χώρους (αποθήκαι, αρχεία κ.λπ.). Εις περίπτωσην εκδόσεως αδείας διά έτερον κτίριον υπηρεσιών της Ι. Μητροπόλεως εν τη περιφερεία της αυτής Ιεράς Μητροπόλεως εξυπηρετούν τας ανάγκας της Μητροπόλεως η έγκρισις δομήσεως και η άδεια δομήσεως εκδίδεται υπό της αρμοδίας Υ.ΔΟΜ. του κατά τόπον Δήμου.

γ) εις Ιεράς Μονάς, ήτοι τον περίβολον και ό,τι περικλείεται εντός αυτού και εξυπηρετεί την κοινοβιακήν ζώήν (μοναστηριακόν συγκρότημα). Δεν ασκεί επιρροήν εις την κτιριοδομικήν έννοιαν της «Ιεράς Μονής» η νομική αυτής μορφή ως νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (Ι. Μονή ως ν.π.δ.δ. ή «Ήσυχαστήριον» ήτοι Ιερά Μονή λειτουργούσα ως ν.π.ι.δ., ήτοι σωματείον, ίδρυμα κ.λπ.). Μοναστηριακά μετόχια υπάγονται επίσης εις την αρμοδιότητα της Υ.ΔΟΜ. μόνον εφ' όσον έχουν άπαντα τα ανωτέρω κτιριοδομικά στοιχεία της Ι. Μονής (μοναστηριακός περίβολος, Ι. Ναός και κελιά και χώροι εξυπηρετήσεως της διαβιώσεως των μοναχών).

Η άδεια δομήσεως υπογράφεται είτε υπό του Διευθυντού της Υ.ΔΟΜ. είτε υπό του Τμηματάρχου είτε υπό των εξουσιοδοτημένων παρά του Διευθυντού υπαλλήλων.

Ως προς την άδειαν δομήσεως ισχύουν πάντα όσα (δικαιολογητικά στοιχεία και μελέται διά την έκδοσίν της, χρονική διάρκεια, προϋποθέσεις εκδόσεως, αναθεωρήσεως και ανακλήσεως, κανόνες δημοσιότητας κ.λπ.) ισχύουν κατά την εκάστοτε κειμένην νομοθεσίαν περί των αδειών δομήσεως.

Β) την «άδειαν καθιερώσεως» διά λατρευτικούς χώρους και την «άδειαν χρήσεως» διά μη λατρευτικούς χώρους, αι οποίαι περιέχονται εις το αυτό στέλεχος της αδείας δομήσεως. Αι εν λόγω άδειαι εκδίδονται υπό του Αρχιγραμματέως της Ιεράς Συνόδου κατόπιν της αδείας δομήσεως και αποτελούν προϋπόθεσιν της νομίμου ενάρξεως εργασιών ή χρήσεως (άρθρον 2 παρ.2 περ. Ζ εδαφ. 2 του ν. 4030/2011).

Η άδεια καθιερώσεως/άδεια χρήσεως προϋποθέτει την υπογραφήν της αδείας δομήσεως υπό του αρμοδίου υπαλλήλου της Υ.ΔΟΜ. και εκδίδεται, σφραγίζεται και υπογράφεται «τη εντολή της Ιεράς Συνόδου» υπό του Αρχιγραμματέως της Ιεράς Συνόδου επί του στελέχους της αδείας δομήσεως.

Η άδεια καθιερώσεως/χρήσεως ειδικώτερον αποτελεί την προς τον επιχώριον Μητροπολίτην και το οικείον εκκλησιαστικόν νομικόν πρόσωπον πιστοποίησιν περί της συνδρομής των εκ των Ιερών Κανόνων και Παραδόσεων της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού και των Αποφάσεως της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος απορρεουσών κανονικών προϋποθέσεων, ώστε ακολούθως να δύναται να τεθή διά της ιεροπραξίας του κυριάρχου Μητροπολίτου εις λατρευτικόν (δια πήξεως θυσιαστηρίου δυνάμει της πνευματικής του ευθύνης) ή θρησκευτικόν προορισμόν η αδειοδοτουμένη εκκλησιαστική κατασκευή ή χρήσις.

Ο τύπος της αδείας καθιερώσεως/χρήσεως έχει ως ακολούθως:

«Άδεια Καθιερώσεως

Δια της παρούσης η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος κυροί την υπ' αριθμ. (τάδε) Απόφασιν του επιχωρίου Μητροπολίτου (τάδε) αποδεδεγμένη αυτήν, δυνάμει της Κανονικής Αυτού πνευματικής εξουσίας διά καθιέρωσιν του Ιερού Ναού (τάδε), αρξομένης μεν αυτής εκ της εναποθέσεως του θεμελίου λίθου, περαιωθησομένης δε ταύτης εις την ιεράν ακολουθίαν των Εγκαινίων του ως είρηται Ιερού Ναού διά το μενείν αυτόν απαρασάλευτον εις τον αιώνα.

Άδεια Χρήσεως Ιεράς Μονής

Διά της παρούσης η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος κυροί την υπ' αριθμ. (τάδε) Απόφασιν του επιχωρίου Μητροπολίτου (τάδε) αποδεδεγμένη αυτήν, δυνάμει της Κανονικής Αυτού πνευματικής εξουσίας παρέχουσα Άδειαν Χρήσεως διά λειτουργίαν των διά της υπ' αριθμ. (τάδε) Αδείας Δομήσεως αδειοδοτηθέντων χώρων της Ιεράς Μονής (τάδε).

Άδεια Χρήσεως Πνευματικού Κέντρου (προσκτίσματος Ναού) κ.λπ.

Δια της παρούσης η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος κυροί την υπ' αριθμ. (τάδε) Απόφασιν του επιχωρίου Μητροπολίτου (τάδε) αποδεδεγμένη αυτήν, δυνάμει της Κανονικής Αυτού πνευματικής εξουσίας παρέχουσα Άδειαν Χρήσεως Πνευματικού Κέντρου των διά της υπ' αριθμ. (τάδε) Αδείας Δομήσεως αδειοδοτηθέντων χώρων του Ιερού Ενοριακού Ναού (τάδε)».

Κατόπιν εκδόσεως της ανωτέρω αδείας καθιερώσεως ή χρήσεως ο οικείος Επίσκοπος καθιεροί τον Ι. Ναόν της Ι. Μονής ή τον Ι. Ναόν ή θεμελιοί το Επισκοπείον ή το προσκτίσμα εν ειδική τελετουργία κατά τα υπό των Ι. Κανόνων και των Ι. Παραδόσεων προβλεπόμενα και συντάσσει

ειδικήν πράξιν περί της τελετής καθιερώσεως ή θεμελιώσεως, ήτις κατατίθεται εις τα αρχεία της Υ.ΔΟΜ., της Ι. Μητροπόλεως και, αναλόγως, της Ι. Μονής, Ενορίας κ.λπ.. Εις την ως ανωτέρω πράξιν περιλαμβάνεται απαραίτητως και το εκκλησιαστικώς ακατάργητον και αναπαλλοτρίωτον της Ι. Μονής, Ι. Ναού ή Επισκοπείου. Από της εκδόσεως της αδείας καθιερώσεως/χρήσεως και της τελετουργίας της καθιερώσεως ή θεμελιώσεως το ακίνητον αφιερούται πλέον εις τον συγκεκριμένον εκκλησιαστικόν και θρησκευτικόν προορισμόν, διά τον οποίον προώριστα κατά την άδειαν καθιερώσεως/χρήσεως.

Οιαδήποτε χρήσις παραβιάζουσα λειτουργικώς ή προσωπικώς (π.χ. χρήσις Ι. Ναού άσχετος προς το περιεχόμενον της αδείας ή χρήσις Ι. Ναού υπό θρησκευτικού λειτουργού μη έχοντος άδειαν και ευλογίαν του επιχωρίου Μητροπολίτου) το περιεχόμενον της αδείας δομήσεως ή της αδείας καθιερώσεως ή χρήσεως ή της πράξεως καθιερώσεως ή θεμελιώσεως αποτελεί πολεοδομικήν παράβασιν (αποτελεί μη νόμιμον χρήσιν), επισύρουσα εις βάρος του ιδιοκτήτου τας νομίμους συνεπειάς της πολεοδομικής νομοθεσίας, πέραν των συνεπειών, υπό ετέρων διατάξεων του εκκλησιαστικού, ποινικού κ.λπ. δικαίου.

Εις όσας περιπτώσεις ο Αρχιγραμματεύς διατηρεί αμφιβολίας περί της συνδρομής των κανονικών προϋποθέσεων διά την έκδοσιν της αδείας καθιερώσεως ή χρήσεως απέχει της εκδόσεώς της και εκζητεί την έκδοσιν ειδικής αποφάσεως της Δ.Ι.Σ. περί του πρακτέου.

Γ) την «καλλιτεχνικήν άδειαν», η οποία εκδίδεται διά πάντα Ιερόν Ναόν (περιλαμβανομένων των ιδιοκτητών Ι. Ναών) και Ι. Μονήν προκειμένου περί των καλλιτεχνικών εργασιών διακοσμήσεως των (αγιογραφήσεων, βιτρώ, ξυλογλυπτική, μαρμαρογλυπτική κ.λπ.).

Η καλλιτεχνική άδεια εκδίδεται υπό των αρμοδίων διά την έκδοσιν της αδείας δομήσεως οργάνων της Υ.ΔΟΜ. κατόπιν γνώμης του ΚΕ.Σ.Ε.Α.

Δ) εάν διακοπούν αι οικοδομικαί εργασίαι κατόπιν εκδόσεως σχετικού πορίσματος Ελεγκτού Δομήσεως, ελέγχονται υπό της Υ.ΔΟΜ. άπασαι αι μελέται και τα στοιχεία, τα οποία υπεβλήθησαν διά την έκδοσιν της αδείας δομήσεως

Ε) η Υ.ΔΟΜ. έχει, περαιτέρω, όσας αρμοδιότητας η εκάστοτε κειμένη νομοθεσία προβλέπει περί των Υ.ΔΟΜ., εκτός της εγκρίσεως δομήσεως, όπως την αναθεώρησιν ή ενημέρωσιν ή ανάκλησιν της αδείας δομήσεως, την

έκδοσιν σήματος διακοπής οικοδομικών εργασιών κ.λπ. (άρθρον 2 παρ. 2 περ. ΣΤ του ν. 4030/2011).

II. Η Υ.ΔΟΜ. (το Τμήμα Αυθαιρέτων) ασκεί τας αρμοδιότητας, αι οποίαι κατά την κειμένην νομοθεσίαν ασκούνται υπό των Υ.ΔΟΜ. επί των αυθαιρέτων κατασκευών ή χρήσεων. Ειδικώτερον, το Τμήμα Αυθαιρέτων:

Α) εις περίπτωσιν ασκήσεως ελέγχου επί εκκλησιαστικών κατασκευών της αρμοδιότητος της Υ.ΔΟΜ., παραλαμβάνει το πόρισμα του ελεγκτού δομήσεως

Β) εάν δεν διαπιστωθούν παραβάσεις, το πόρισμα του ελεγκτού δομήσεως κοινοποιείται υπό του Τμήματος Αυθαιρέτων προς τον κύριον του έργου και τον επιβλέποντα μηχανικόν διά την συνέχισιν των εργασιών.

Γ) εάν διαπιστωθούν παραβάσεις, το Τμήμα:

α. εκδίδει σήμα διακοπής εργασιών, το οποίον κοινοποιεί αρμοδίως.

β. επιβάλλει τας προβλεπομένας κυρώσεις και πρόστιμα κατά το πόρισμα του ελεγκτού δομήσεως.

γ. αντίγραφον της πράξεώς του περί επιβολής κυρώσεων, εις την οποίαν επισυνάπτεται το πόρισμα του ελεγκτού δομήσεως, αποστέλλει προς τον κύριον του έργου και τον επιβλέποντα μηχανικόν και την αρμοδίαν αστυνομικήν αρχήν, η οποία διακόπτει άνευ ετέρας ειδοποιήσεως τας οικοδομικάς εργασίας και παρακολουθεί την τήρησιν της διακοπής.

δ. υποχρεούται να τοιχοκολλήσῃ την αυτήν ημέραν το πόρισμα εις το κατάστημα της Ιεράς Μητροπόλεως και να την διατηρήσῃ επί 20 ημέρας. Η μη τοιχοκόλλησις της εκθέσεως υπό του Τμήματος Αυθαιρέτων δεν εμποδίζει την πρόοδον της περαιτέρω διαδικασίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 267/1998 (Α' 195), ως εκάστοτε ισχύει.

Προσφυγαί κατά των πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων της Υ.ΔΟΜ., αίτινες εκδίδονται κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας περί αυθαιρέτων και κατά των πορισμάτων των Ελεγκτών Δομήσεως ασκούνται ενώπιον του αρμοδίου Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥΠΟΘΑ) της οικείας Περιφερειακής Ενότητας μόνον διά λόγους νομιμότητος εντός τριάντα ημερών διά καταθέσεως της προσφυγής εις το πρωτόκολλον της Υπηρεσίας Δομήσεως. Διά το παραδεκτόν της προσφυγής απαιτείται η καταβολή παράβολου ύψους πενήντα (50) ευρώ. Εάν η προσφυγή γίνῃ δεκτή, το παράβολον επιστρέφεται. Τα ποσά των παραβόλων αποτελούν έσοδον του Κρατικού Προϋπολογισμού.

III.

IV. Το ΚΕ.Σ.Ε.Α. έχει την αρμοδιότητα εκδόσεως:

A) συμφώνου γνώμης επί των αρχιτεκτονικών μελετών προ της υποβολής αιτήσεως διά την έκδοσιν της εγκρίσεως δομήσεως υπό της Δ.Ο.Κ.Κ. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενεργείας και Κλιματικής Αλλαγής διά τας κατασκευάς της ανωτέρω παραγράφου ΙΑ.

B) συμφώνου γνώμης επί των μελετών του αγιογραφικού, ξυλογλυπτικού, μαρμαρογλυπτικού και εν γένει διακόσμου απάντων των Ιερών Ναών και Ιερών Μονών προ της εκδόσεως της «καλλιτεχνικής αδείας» υπό της Υ.ΔΟΜ..

Το ΚΕ.Σ.Ε.Α. δύναται να αναπέμπει την ελεγχομένην μελέτην προς βελτίωσιν ή ανασύνταξιν ή να ζητή διευκρινίσεις υπό του ενδιαφερόμενου ή του εξουσιοδοτημένου μηχανικού του προφορικώς ή εγγράφως.

Εις περιπτώσιν οριστικής εκδόσεως αρνητικής συμφώνου γνώμης του ΚΕ.Σ.Ε.Α. κατά τας ως άνω περιπτώσεις κωλύεται η πρόοδος της διαδικασίας αδειοδοτήσεως διά τα αποφασίζοντα όργανα.

Εις περιπτώσεις κατασκευών, εχουσών τεχνικάς ιδιαιτερότητες το ΚΕ.Σ.Ε.Α. δύναται να ζητεί και τον έλεγχον ετέρων μελετών του φακέλου της αδείας εχουσών κατά την κρίσιν του ΚΕ.Σ.Ε.Α. τεχνικήν συνάφειαν προς την ελεγχομένην αρχιτεκτονικήν μελέτην, εφ' όσον είναι αναγκαία η εκτίμησις των διά την πληρεστέραν αξιολόγησιν της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Γ) εισηγήσεως προς τον αρμόδιον Υπουργόν διά την έκδοσιν Αποφάσεως χορηγήσεως κατά παρέκκλισιν όρων δομήσεως κατ' άρθρον 2 παρ. 2 περ. ΙΒ του ν. 4030/2011.»

10. Παράρτημα ΙΙΙ

Αδειοδότησις επί εκκλησιαστικῶν ακινήτων, τά όποια στεροῦνται τίτλου ιδιοκτησίας

Εις περιπτώσεις κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς κατασκευῶν επί ακινήτων, τά όποια ἀνήκουν σέ εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα τοῦ ν. 590/1977 (Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, Ἰ. Μητροπόλεις, Ἐνορίαί, Ἰ. Μοναί, Ἰδρύματα, Προσκυνήματα κ.λπ.), ὅμως δέν σώζονται οί τίτλοι ιδιοκτησίας

ἐπ' ὀνόματι τοῦ νομικοῦ προσώπου, ὁ νομοθέτης πλέον διηύρυνε τὴν ὑπάρχουσαν (δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2200/1940, νόμου 3800/1957 καὶ νόμου 590/1977) δυνατότητα συντάξεως συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἀποδεικτικοῦ τῆς κυριότητος, τῆς «συμβολαιογραφικῆς πράξεως συναινέσεως»¹ ἢ πράξεως τακτοποιήσεως τῆς κυριότητος.

Γιὰ τὴν πράξη αὐτὴ ὁ νομοθέτης εἰσάγει δύο ἀναγκαῖες καινοτομίες :

- 1) ἐπιτρέπεται νὰ συντάσσεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου καὶ ἀπὸ τὸν νόμιμο ἐκπρόσωπο τοῦ ἰδιοκτήτου νομικοῦ προσώπου (π.χ. ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο ἢ τὸ Δ.Σ. γιὰ ἀκίνητα Μητροπόλεων, Μονῶν καὶ Ἐνοριῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων-Προσκυνημάτων ἀντιστοίχως),
- 2) ἐπιτρέπεται νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 88 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2200/1940, 7 τοῦ νόμου 3800/1957 ἢ 62 τοῦ ν. 590/ 1977 γιὰ τὴν σύνταξη τοῦ ἀποδεικτικοῦ τῆς κυριότητος συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου καὶ προκειμένου περὶ ἀκινήτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, οἱ ὁποῖες μέχρι σήμερα ἐξαιροῦνταν ἀπὸ τίς ἀνωτέρω διατάξεις.

Ὑποσημειοῦται ὡς αὐτονόητον ὅτι τὰ παραπάνω συμβολαιογραφικὰ ἐγγράφα ἔχουν μόνον ἀποδεικτικὴν δύναμιν (ἀποδεικνύουν τὴν ὑπάρχουσαν κυριότητα, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπλῶς ἔχουν χαθῆ ἢ δέν σώζονται τίτλοι ἰδιοκτησίας, ὅποτεδήποτε καὶ ἐάν συνετάχθησαν, ἢ ὑφίσταται πρωτότυπος τρόπος κτήσεως π.χ. χρησικτησία) καὶ ὄχι συστατικὴ δύναμις. Δέν ἐπιτρέπεται, συνεπῶς, νὰ συντάσσονται ὥστε νὰ ἰδρῦσουν μὴ ὑπάρχον δικαίωμα κυριότητος καὶ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐάν συνετάχθησαν, δέν ἔχουν νομικὴν ἰσχύν, εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας προκύπτει βάσει προϋπαρχόντων καὶ ἐγκύρων τίτλων ἰδιοκτησίας ὅτι τρίτος εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἐπιμάχου ἀκινήτου.

1. Ὁ ὅρος «συναινέσεως» χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 3800/1957, διότι προέβλεπε ὅτι ὁ τρίτος, φερόμενος ὡς ἰδιοκτήτης τοῦ ἀκινήτου, ἔπρεπε νὰ «συναινέσῃ» ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου ὑπὲρ τῆς κυριότητος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς τὸ ἀκίνητον. Νῦν, πλέον, εἰδικῶς μετὰ τὴν ρητὴν πρόβλεψιν τοῦ ν. 4178/2013 ὅτι δύναται καὶ ὁ ἴδιος ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος νὰ συντάσῃ τὴν δήλωσιν, προτιμότερος εἶναι ὁ ὅρος «πράξη τακτοποιήσεως κυριότητος τοῦ ν. 3800/1957 ἢ ἀ.ν. 2200/1940 κ.λπ.», ἀναλόγως πρὸς τὴν διάταξιν ἢ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται. Ἄλλωστε, διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰς τὴν ἀντίστοιχον διάταξιν τῆς Υ.ΔΟΜ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης χρησιμοποιεῖται πλέον ὁ ὅρος «συμβολαιογραφικὴ πράξη» (ἄρθρον 12 παρ. 12 περ. Β τοῦ ν. 4258/2014, ΦΕΚ Α' 94/14.4.2014).

Ο νόμος (άρθρον 2 παρ. 2 περίπτωσης ΙΓ ν. 4030/2011) όρίζει ότι: «Για την κατασκευή ή επισκευή των οικοδομών της περίπτωσης Β', αντί του τίτλου ιδιοκτησίας, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν, προκειμένης της έκδοσης έγκρισης και άδειας δόμησης, στην αρμόδια Υπηρεσία τα ακόλουθα δικαιολογητικά έγγραφα».

Η διάταξις αντιμετωπίζει τό πρόβλημα τής αποδείξεως κυριότητας επί του ακινήτου από τό εκκλησιαστικόν νομικόν πρόσωπον, τό όποϊον ζητεϊ τήν έκδοσιν έγκρίσεως δομήσεως και άδειας δομήσεως, όπως και έγκρίσεως έργασιών μικρής κλίμακος (π.χ. άδειαν ανεγέρσεως ή επισκευής Ι. Ναού, κτιρίου Μονής, άδειαν διά περίφραξιν ακινήτου του Ι. Ναού ή του συγκροτήματος τής Ι. Μονής, άδειαν έργασιών μικρής κλίμακος δι' έξωτερικούς χρωματισμούς ή σκαλωσιάς κ.λπ.).

Η ανωτέρω φράσις («αντί του τίτλου ιδιοκτησίας, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν») έννοεϊ ότι οί ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται όχι πάντοτε, ακόμα δηλαδή και εάν ύφίσταται τίτλος, αλλά εις περίπτωσιν έλλείψεως τίτλου, νά προσκομίσουν τά, αντί του έλλείποντος τίτλου, προβλεπόμενα δικαιολογητικά, τά όποϊα είναι :

1) «Πιστοποιητικό από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο περί μη διεκδικήσεως του ακινήτου από το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α.»

Τό πιστοποιητικόν εκδίδεται υπό του αρμοδίου Υποθηκοφυλακείου τής περιοχής του ακινήτου και βεβαιώνει ότι εις τά βιβλία διεκδικήσεων του Υποθηκοφυλακείου δέν έχει άσκηθῆ άγωγή υπό του Δημοσίου ή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοικήσεως εις βάρος του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, διά τό ακίνητον διά τό όποϊον ζητεϊται ή άδεια υπό τής Υ.ΔΟΜ.

2) «Συμβολαιογραφική πράξη συναινέσεως, που συντάσσεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256) ή 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) ή 62 του ν. 590/1977 (Α' 146), υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου και συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα. Πράξη συναίνεσης κατά τις ανωτέρω διατάξεις συντάσσεται και για ακίνητα Ιερών Μονών.»

Η διάταξις αναφέρει ότι τόσον αί Ι. Μητροπόλεις όσον και αί Ένορίες και αί Ι. Μοναί δύνανται, κατ' έφαρμογήν τών άρθρων 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256) ή 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) ή 62 του ν. 590/1977 (Α' 146) και διά τά ακίνητά των διά τά όποϊα στερούνται τίτλου ιδιοκτησίας, νά συντάξουν διά του νομίμου εκπροσώπου των συμβολαιογραφικάς

πράξεις «συναινέσεως» ή «τακτοποιήσεως» τῆς κυριότητος μέ τοπογραφικόν διάγραμμα, ὅπου θά δηλώνηται εἰς τήν συμβολαιογραφικήν πράξιν ὅτι συντρέχουν τά ἀναγκαῖα στοιχεῖα ἐκείνης ἐκ τῶν τριῶν ἀνωτέρω διατάξεων, βάσει τῆς ὁποίας συντάσσεται ἡ συμβολαιογραφική πράξις. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι, δηλαδή, δύνανται νά ἐπιλέγουν τήν διάταξιν ἐκείνην ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν διατάξεων, τῆς ὁποίας αἱ προϋποθέσεις καλύπτουν τό ἀκίνητόν των.

Διάκρισις περιπτώσεων

ι. Ἄρθρον 88 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940

Εἰς περίπτωσιν συντάξεως συμβολαιογραφικῆς πράξεως κατά τό ἄρθρον 88 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2200/1940 («Περί Ἱερῶν Ναῶν καί Ἐφημερίων», ΦΕΚ Α' 43), ἡ ἐν λόγῳ διάταξις προβλέπει ὅτι :

«Ἀκίνητα κτήματα, ἀστικά καί ἀγροτικά, πάσης φύσεως καί κατηγορίας ἢ τά ἐξ ἐκποιήσεως αὐτῶν χρεώγραφα, διαχειριζόμενα ἐπί τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καί ἐφ' ἐξῆς ὑπό τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων ἢ ὑπό τῶν εἰς τάς Μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπᾶς ἐπί τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας ἀνηκόντων Μητροπολιτικῶν Ναῶν, ἐνοριακῶν ἢ μή, εἴτε ἐπί σκοπῶ ἀπολήψεως ἢ συμπληρώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων, εἴτε πρὸς ἐπισκευᾶς τῶν Μητροπολιτικῶν οἰκημάτων ἢ καί πρὸς τάς ἀνάγκας τῶν εἰς αὐτάς ὑπαγομένων κατά τά ἀνωτέρω Ἱερῶν Ναῶν, ἀνήκουσιν αὐτοδικαίως καί ἄνευ πάσεως ἄλλης διατυπώσεως εἰς τήν Μητρόπολιν, ὡς νομικόν πρόσωπον, ὅπερ διαχειρίζεται ταῦτα πρὸς συντήρησιν τῶν Μητροπόλεων ἢ τῶν εἰς τάς Μητροπόλεις ὑπαγομένων Μητροπολιτικῶν ἢ Εὐκτηρίων οἴκων τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων.

Ἐπί τῇ βάσει δηλώσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Ὑποθηκοφύλακος ἢ ὡς ἄνω περιουσία μεταγράφεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Μητροπόλεως. Ἡ μεταγραφή αὐτή ἀπαλλάσσεται

παντός δημοσίου ἢ δημοτικοῦ ἢ καί κοινοτικοῦ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φόρου καί δικαιώματος οἴουδῆποτε.»

Ἐπομένως, ἡ συντασσομένη συμβολαιογραφική πράξις κατά τό ἄρθρον 88 τοῦ ν. 2200/1940 πρέπει νά βεβαιώνη τήν συνδρομήν τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, δηλαδή νά ἀφορᾷ εἰς :

α) «Ἀκίνητα κτήματα, ἀστικά καί ἀγροτικά, πάσης φύσεως...»

Ἡ διάταξις ἀφορᾷ λοιπόν εἰς παντός εἶδους ἀκίνητα, πλήν τῶν δασικῶν ἐκτάσεων καί τῶν δασῶν.

β) «...διαχειριζόμενα ἐπί τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καί ἐφ' ἐξῆς...»

Ἡ διάταξις διέπει πᾶν ἀκίνητον τό ὁποῖον διαχειρίζονται ἢ διεχειρίζοντο τά κατωτέρω ὑπό στοιχεῖον γ' πρόσωπα κατά τήν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καί ἐφ' ἐξῆς. Τό χρονικόν σημεῖον ἐνάρξεως τῆς διαχειρίσεως τοποθετεῖται εἰς τήν τουρκοκρατίαν ἢ ἐνετοκρατίαν καί ὅσον αὕτη ἢ περίοδος διήρκεσεν ἐν ἐκάστη περιοχῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους —σημαντική παράμετρος γιά τά ἐκκλησιαστικά ἀκίνητα τῶν Νέων Χωρῶν. Ὁ ὅρος «...καί ἐφ' ἐξῆς» ὑποδηλώνει τήν ἀναγκαιότητα συνεχείας εἰς τήν διαχείρισιν τοῦ ἀκινήτου καί ὅπωςδῆποτε προϋποτίθεται ὅτι δέν ἐμεσολάβησε γεγονός διακοπτικόν τῆς διαχειρίσεως καί θεμελιωτικόν κατά νόμον τοῦ δικαιώματος κυριότητος ιδιώτου². Τοῦ νόμου μή διακρίνοντος, ἡ διάταξις ἐφαρμόζεται διά πᾶν ἀκίνητον τό ὁποῖον ἀνήκε εἰς τήν διαχείρισιν Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας, εἴτε οὗτος εὕρισκεται ἐν λατρευτικῇ χρήσει εἴτε πλέον ὄχι, κατά τό χρονικόν σημεῖον ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως καί συντάξεως τῆς δηλώσεως ὑπό τοῦ συμβολαιογράφου.

2. Κτήσις κυριότητος ὑπό ιδιώτου λόγω χρησικτησίας ἐπί μοναστηριακοῦ ἀκινήτου ἐπιτρέπεται μόνον ἐφ' ὅσον εἶχε συμπληρωθῆ 40ετής νομή ἕως καί τῆς 11.09.1915 (βλ. ἀντί πολλῶν τίς ΑΠ 14/1994, ΝοΒ 1996, 34, ΑΠ 724/1983, ΝοΒ 31, 1409). Διά τά ἀκίνητα, ὅμως, τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, Ἱ. Ναῶν καί λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἀπαγόρευσις χρησικτησίας προεβλέφθη τό πρῶτον εἰς τόν Κανονισμόν 1/1969 (ἄρθρον 4 παρ. 3, ΦΕΚ Α' 158/16.8.1969) καί ἀργότερον εἰς τόν Καταστατικόν Χάρτην (ἄρθρον 63 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977, ΦΕΚ Α' 146/31.5.1977). Πέραν τῆς προϋποθέσεως νά μὴν ἐθεμελιώθη κυριότης ὑπέρ ιδιώτου λόγω χρησικτησίας, ὅπου αὕτη ἐπιτρέπεται, γενική προϋπόθεσις πάντως εἶναι νά μὴν ἐμεσολάβησε χρονικόν κενόν εἰς τήν διαχείρισιν τοῦ ἀκινήτου, τοιοῦτον ὥστε νά ἐπιτρέψη εἰς τό Δημόσιον νά συναγάγει ὅτι πρόκειται περὶ ἐγκαταλειφθέντος ἀκινήτου καί ἐκδῶση πρωτόκολλον καταλήψεώς του (μετά τήν ἀροδον 10ετίας, ἀπό τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου ἀποκτᾷ κυριότητα τό Δημόσιον, βλ. ἄρθρον 34 παρ. 2-8 του ἄ.ν. 1539/1938 «περὶ προστασίας τῶν δημοσίων κτημάτων»). Τό ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3127/2003 ἐπέτρεψε τήν χρησικτησίαν εἰς ἀκίνητον τοῦ Δημοσίου, ἀλλά μόνον διά τά ἀκίνητα ἐντός σχεδίου πόλεως οἰκισμοῦ ὁ ὁποῖος προϋφίσταται τοῦ ἔτους 1923 καί ἐντός οἰκισμοῦ κάτω τῶν 2.000 κατοίκων, καί ὑπό στενάς προϋποθέσεις.

γ) «...ὕπο τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων ἢ ὑπο τῶν εἰς τὰς Μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας ἀνηκόντων Μητροπολιτικῶν Ναῶν, ἐνοριακῶν ἢ μή...»

Ἡ διάταξις διέπει πᾶν ἀκίνητον τό ὅποῖον ἀπό τῆς περιόδου τῆς τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καί ἐντεῦθεν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον διαχειρίσεως (δηλ. νομῆς καί κατοχῆς) εἴτε ὑπό Μητροπολιτῶν καί Ἐπισκόπων εἴτε ὑπό Μητροπολιτικῶν Ἱ. Ναῶν ἀνηκόντων εἰς Ἱεράς Μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπὰς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐνετοκρατίας ἢ τουρκοκρατίας, εἴτε εἶναι ἐνοριακοί εἴτε ὄχι. Συνεπῶς, κατὰ τό γράμμα τῆς ἡ διάταξις καταλαμβάνει τὰ ἀκίνητα τὰ ὅποια ἐξεμίσθωνον, ἐκαλλιέργουν, ἐν γένει ἐξεμεταλλεύοντο, περιέφρασσον, ἐφύλασσον κ.λπ.: α) οἱ Μητροπολίται, β) οἱ Ἐπίσκοποι (προφανῶς ὁ νομοθέτης ἐξαρκεῖται καί εἰς τὴν διαχείρισιν ἢ ὅποια ἐγένετο ὄχι ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ Μητροπολίτου ἢ τοῦ Ἐπισκόπου ὡς φυσικῶν προσώπων, ἀλλ' ἀκόμη καί ἐάν ἐγένετο ὑπό ἐτέρων προσώπων –κληρικῶν ἢ λαϊκῶν–, ἐφ' ὅσον ἐνήργουν κατ' ἐντολήν του), γ) οἱ Ἐνοριακοί Ἱ. Ναοί ἐκάστης Ἱ. Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς, εἰς τοὺς ὁποίους συγκαταριθμοῦνται τὰ παρεκκλήσια (οἱ κείμενοι ἐντός πόλεως ἢ οἰκισμοῦ Ἱ. Ναοί) καί τὰ ἐξωκλήσια (οἱ κείμενοι ἐκτός πόλεως ἢ οἰκισμοῦ Ἱ. Ναοί), δ) οἱ μή Ἐνοριακοί Ἱ. Ναοί, δηλ. οἱ Προσκυνηματικοί, οἱ ιδιόκτητοι, οἱ Κοιμητηριακοί. Προφανῶς, ἡ γενική διατύπωσις («...ἐνοριακῶν ἢ μή») ἐπιτρέπει τὴν συναγωγήν τοῦ συμπεράσματος ὅτι θεωρητικῶς καλύπτονται καί τὰ ἀκίνητα τὰ ὅποια ἀνήκουν σέ πρώην μοναστηριακοὺς Ἱ. Ναοὺς, ἐφ' ὅσον π.χ. λόγω ἐρημώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς κατὰ τὴν ἐπίμαχον χρονικὴν περίοδον (ἐνετοκρατίας ἢ τουρκοκρατίας) εἶχον καταστή Μητροπολιτικοί.

Ἐπιπλέον, κατὰ ῥητὴν πρόβλεψιν τῆς διατάξεως τοῦ ν. 4178/2013 (= περίπτωσις ΙΓ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 4030/2011), ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 ἐφαρμόζεται καί εἰς τὰ ἀκίνητα τὰ ὅποια διαχειρίζονται Ἱεραὶ Μοναί: «Πράξη συναίνεσης κατὰ τις ἀνωτέρω διατάξεις συντάσσεται καὶ γιὰ ἀκίνητα Ἱερῶν Μονῶν»

δ) «...εἴτε ἐπὶ σκοπῶ ἀπολήψεως ἢ συμπληρώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων εἴτε πρὸς ἐπισκευὰς τῶν Μητροπολιτικῶν οἰκημάτων ἢ καί πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν εἰς αὐτὰς ὑπαγομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἱερῶν Ναῶν...»

Περιγράφεται ὑπό τοῦ νομοθέτου μία σειρά ἐκκλησιαστικῆς φύσεως σκοπῶν, τοὺς ὁποίους ἡ διαχείρισις τῶν ἐν λόγῳ ἀκινήτων ἔδει ὅπως ἐξυ-

πηρετῆ, ὥστε νά τύχη ἐφαρμογῆς ἢ διάταξις. Καθίσταται φανερόν ὅτι ἡ γενικόλογος διατύπωσις «...ἢ καί πρός τὰς ἀνάγκας τῶν εἰς αὐτάς ὑπαγομένων κατά τὰ ἀνωτέρω Ἱερῶν Ναῶν» περικλείει παντός εἶδους σκοπόν σχετικόν πρός τὰς ἀνάγκας λειτουργίας Ἱεροῦ Ναοῦ τινος (συντήρησιν, ἀγιογράφησιν, ἄσκησιν φιλανθρωπικοῦ ἔργου κ.λπ.).

Ἀσφαλῶς, ἐπειδή πλέον ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 ἐφαρμόζεται καί εἰς τὰ ἀκίνητα τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἐπόμενον εἶναι ὅτι ὁ ἀνωτέρω σκοπός, ὁ ὁποῖος προβλέπεται διά τὰ μητροπολιτικά ἀκίνητα, δέν ἀπαιτεῖται νά συντρέχη διά τὰ μοναστηριακά ἀκίνητα.

Ἡ συμβολαιογραφική δήλωσις :

α) περιγράφει τό μητροπολιτικόν ἢ μοναστηριακόν ἀκίνητον, τό ὁποῖον ἀπεικονίζεται εἰς τοπογραφικόν διάγραμμα, ὅπερ ἐπισυνάπτεται εἰς τό συμβόλαιον,

β) βεβαιοῖ διά δηλώσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ὅτι τό περιγραφέν «ἀστικό καί ἀγροτικό πάσης φύσεως» ἀκίνητον διεχειρίζοντο «ἐπί τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καί ἐφ' ἐξῆς» οἱ προκάτοχοί του Μητροπολίται, Ἐπίσκοποι ἢ Ἱερός Ναός τῆς Μητροπολιτικῆς του ἐπαρχίας ἢ Ἱερά Μονή (π.χ. ὑπάρχουσα ἢ διαλυθεῖσα ἢ ἐρημωθεῖσα ἢ μετόχιον Μονῆς ἢ καί Ἱ. Ναός) καί τὰ ἔσοδά του διετίθεντο διά τούς σκοπούς τῆς Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς ἢ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ ἢ Μονῆς.

Φρόνιμον εἶναι, ἐάν ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος ὁ ὁποῖος προβαίνει εἰς τήν συμβολαιογραφικήν δήλωσιν ἔχει καί στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν τήν ἄσκησιν νομῆς ὑπό τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ ὑπό τῶν δικαιωπαρόχων του, ἐπί τουρκοκρατίας ἢ καί ἀργότερον, νά μνημονεύωνται εἰς τό κείμενον τῆς συμβολαιογραφικῆς δηλώσεως καί νά ἐπισυνάπτονται ὡς ἀποδεικτικά τῆς δηλώσεώς του.

Ἡ ἔννομος συνέπεια τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ὅσα ἀκίνητα συγκεντρώνουν τὰς ὡς ἄνω περιγραφόμενας ιδιότητες (ὑπό στοιχεῖα α, β, γ καί δ) ἀνήκουν κατά κυριότητα αὐτοδικαίως εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις (ἢ εἰς τὰς Ἱεράς Μονάς, βλ. περίπτωσιν ΙΓ' της παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 του ν. 4030/2011 -ἀρκοῦν ὡς πρός αὐτάς αἱ προϋποθέσεις τῶν ἀνωτέρω στοιχείων α, β, γ) καί ὁ νομοθέτης ἀναγνωρίζει τήν κυριότητα τῶν Μητροπόλεων (καί τῶν Ἱερῶν Μονῶν) ἐπί τῶν ἀκινήτων των :

ε) «...ἀνήκουσιν αὐτοδικαίως καί ἄνευ πάσεως ἄλλης διατυπώσεως εἰς τήν Μητρόπολιν ὡς νομικόν πρόσωπον ὅπερ διαχειρίζεται ταῦτα πρός

συντήρησιν τῶν Μητροπόλεων ἢ τῶν εἰς τὰς Μητροπόλεις ὑπαγομένων Μητροπολιτικῶν ἢ Εὐκτηρίων οἰκῶν τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων.»

Ἡ καινοτομία τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης ἢ ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς (δυνάμει πλέον τῆς επεκτάσεως ὑπὲρ των Ἱερῶν Μονῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 2 περ. ΙΓ' τοῦ ν. 4030/2011) δύναται νὰ δημιουργήσῃ μονομερῶς τίτλον ἀποδεικτικόν τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀκινήτου, δηλαδή μέ δήλωσίν του, ἢ ὁποῖα περιβάλλεται τὸν συμβολαιογραφικόν τύπον. Ἐπιπλέον, ἡ διάταξις τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 προβλέπει ἐν σχέσει πρὸς τὸν τρόπον συντάξεως τῆς δηλώσεως ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῆς ὑποβολῆς τῆς πρὸς μεταγραφὴν :

στ) «Ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Ὑποθηκοφύλακος ἢ ὡς ἄνω περιουσία μεταγράφεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Μητροπόλεως. Ἡ μεταγραφή αὕτη ἀπαλλάσσεται παντός δημοσίου ἢ δημοτικοῦ ἢ καὶ κοινοτικοῦ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φόρου καὶ δικαιώματος οἴουδήποτε.»

Δέν πρόκειται περὶ μεταβιβαστικῆς δικαιοπραξίας, συνεπῶς δέν ὀφείλεται διὰ τὴν σύνταξίν τῆς φόρος μεταβιβάσεως ἀκινήτου, καὶ διὰ τὴν μεταγραφὴν τῆς οἰοσδήποτε φόρος ἢ δικαίωμα.

ii. Ἄρθρον 7 τοῦ ν. 3800/1957

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 3800/1957 («Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προστασίας καὶ διοικήσεως τῶν δημοσίων κτημάτων κειμένων διατάξεων, ὡς καὶ τῶν διεπουσῶν τὸν ἐν Δωδεκανήσῳ Ὄργανισμόν», ΦΕΚ Α' 256) :

«1. Κτήματα τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τελοῦντα ὑπὸ τὴν νομὴν καὶ κατοχὴν τούτων ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δέν ὑφίσταται νόμιμος τίτλος τῆς μεταβιβάσεως ταύτης, λόγω ἀδυναμίας κτήσεως τοιούτου κατὰ τὸ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑφιστάμενον καθεστῶς, θεωροῦνται ὡς περιελθόντα κατὰ πλήρες δικαίωμα κυριότητος εἰς τοὺς ναοὺς τούτους ἀπὸ τῆς κτήσεώς των.

Ἡ τυπικὴ αὕτη τακτοποίησις τοῦ δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ προηγούμενου ἐδαφίου, συντελεῖται διὰ μεταγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῶν μεταγραφῶν τοῦ ἐγγράφου τῆς συναινέσεως τοῦ ἐμφανιζομένου ὡς κυρίου τῶν κτημάτων ἢ τῶν εἰδικῶν ἢ καθολικῶν διαδόχων τούτου, συν-

τασσομένου ενώπιον συμβολαιογράφου. Αί διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος πράξεις, συντασσόμεναι ἐπί παγίου τέλους χαρτοσήμου, δέν συνεπάγονται ὑποχρέωσιν καταβολῆς φόρου μεταβιβάσεως.»

Ἡ διάταξις ἀφορᾷ :

α) «1. Κτήματα τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ...».

Ἡ νεωτέρα ρύθμισις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 3800/1957 δέν καλύπτεται θεματικῶς ὑπό τῆς παλαιότερας τοῦ ἄρθρου 88 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940, διότι ἀφορᾷ εἰς παντός εἶδους κτήματα, κατά συνέπειαν ὄχι μόνον εἰς ἀγροτικά ἢ ἀστικά, ἀλλά καί εἰς δάση καί δασικάς ἐκτάσεις. Ἐπιπλέον ἀφορᾷ εἰς κτήματα ἰδιοκτησίας τῶν Ἱερῶν Ναῶν ὁποιοῦδήποτε εἶδους (μητροπολιτικῶν, ἐνοριακῶν, παρεκκλησιῶν, ἐξωκκλησιῶν, μοναστηριακῶν, κοιμητηριακῶν κ.λπ.) καί κατά ρητὴν πλέον διεύρυνσιν τῆς διατάξεως τῆς περιπτώσεως II τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 του ν. 4030/2011, ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ν. 3800/1957 ἐφαρμόζεται καί εἰς τὰ ἀκίνητα τὰ ὁποῖα διαχειρίζονται Ἱεραὶ Μοναί : «Πράξη συναίνεσης κατά τισ ἀνωτέρω διατάξεις συντάσσεται καὶ γιὰ ἀκίνητα Ἱερῶν Μονῶν».

β) «...τελοῦντα ὑπό τήν νομήν καί κατοχήν τούτων ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους...».

Τό χρονικόν σημεῖον ἐνάρξεως τῆς νομῆς καί κατοχῆς διὰ τήν ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως δέν ἐντοπίζεται εἰς τήν τουρκοκρατίαν ἢ ἐνετοκρατίαν, ὅπως ἀναφέρει τό ἄρθρον 88 ἀ.ν. 2200/1940, ἀλλά ἀργότερον, εἰς τήν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἀφ' οὗ ἡ διάταξις δέν περιορίζει τό κατά τόπον πεδῖον ἐφαρμογῆς τῆς εἰς τήν Παλαιάν Ἑλλάδα, ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ ποικίλλει ἀναλόγως πρὸς τήν περιοχὴν ὅπου κεῖται τό ἀκίνητον (εἰδικῶς διὰ τὰς Νέας Χώρας).

γ) «... καί διὰ τὰ ὁποῖα δέν ὑφίστανται νόμιμος τίτλος τῆς μεταβιβάσεως ταύτης, λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως τοιούτου κατά τό ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑφιστάμενον καθεστῶς, ...».

Ἡ ρύθμισις ἀρκεῖται εἰς τό πραγματικόν γεγονός ὅτι γίνεται ἐπίκλησις τῆς νομικῆς ἀδυναμίας κτήσεως τίτλου πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς περιοχῆς. Ἡ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις τοῦ νόμου ἐξηγεῖ ὅτι : «Ἐπὶ τουρκοκρατίας αἱ ἐκκλησῖαι δέν ἐπετρέπετο ν' ἀγοράσωσιν ἀκίνητα, δι' ὃν λόγον καί ἠγοράζοντο ταῦτα ἐπ' ὀνόματι διαφόρων χριστιανῶν. Οὕτω καί ἡ ἐκκλησία Ἀχειροποίητος καί λοιπαὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκκλησῖαι ἠγόρασαν πολλά ἀστικά ἀκίνητα ἐπ' ὀνόματι διαφόρων χριστιανῶν. Ἐκτοτε ὁμως, δηλ. ἀπὸ τῆς

ἐξαγορᾶς των, τὰ κτήματα αὐτά τελοῦν ὑπό τήν νομήν καί κατοχήν τῆς ἐκκλησίας, οὐδ' ἐπί στιγμήν δέ οἱ φερόμενοι ὡς ἰδιοκτῆται εἶχον τήν νομήν, πολλοί μάλιστα οὔτε κἄν γνωρίζουν τοῦτο. Ἐπιβάλλεται, ὅθεν, ὅπως γίνῃ ἀναγνώρισις τῆς κυριότητος εἰς τήν ἐκκλησίαν καί ἡ τοιαύτη μεταβίβασις καί μεταγραφή νά εἶναι ἀτελής, ἐφ' ὅσον δέν πρόκειται περί κατ' οὐσίαν ἀγοραπωλησίας. Περὶ τούτων προβλέπει ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 7.» (Κῶδιξ Νομικοῦ Βήματος 1957, 698).

δ) «...θεωροῦνται ὡς περιελθόντα κατὰ πλήρες δικαίωμα κυριότητος εἰς τοὺς ναοὺς τούτους ἀπό τῆς κτήσεώς των.»

Καί ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἀναγνωρίζει τήν κυριότητα ἐπὶ ἀκινήτων εἰς Ἱεροὺς Ναοὺς καί —δυνάμει τῆς ἐπεκτάσεως ἡ ὁποία προεβλέφθη εἰς τὸ ἄρθρον 2 παρ. 2 περ. ΙΓ τοῦ ν. 4030/2011 (προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 53 παρ. 1 τοῦ ν. 4178/2013)— καί ὑπὲρ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀκόμα καί ἐάν πρόκειται δι' ἀκίνητον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προβάλλει κυριότητα τὸ Δημόσιον. Ἐπιπροσθέτως, καί διὰ τῆς παρούσης διατάξεως, εἰσάγεται ἐξαιρετικόν δίκαιον ἐν σχέσει πρὸς τὸ γενικόν κανόνα τῆς χρησικτησίας, διότι δέν ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόδειξις 30ετοῦς νομῆς, ἡ ὁποία συνεπληρώθη τὸ ἀργότερον ἕως καί τῆς 11.09.1915. Ἀρκεῖ ὅτι ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως (τὸ ἀργότερον) τῆς οἰκείας περιοχῆς τὸ ἀκίνητον νέμεται καί κατέχει Ἱερός Ναός ὁποιοῦδήποτε εἴδους.

ε) «Ἡ τυπικὴ αὕτη τακτοποίησις τοῦ δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου συντελεῖται διὰ μεταγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῶν μεταγραφῶν τοῦ ἐγγράφου τῆς συναινέσεως τοῦ ἐμφανιζομένου ὡς κυρίου τῶν κτημάτων ἢ τῶν εἰδικῶν ἢ καθολικῶν διαδόχων τούτου, συντασσομένου ἐνώπιον συμβολαιογράφου. Αἱ διὰ τήν ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος πράξεις, συντασσόμεναι ἐπὶ παγίου τέλους χαρτοσήμου, δέν συνεπάγονται ὑποχρέωσιν καταβολῆς φόρου μεταβιβάσεως.» Κατὰ τήν ἀνωτέρω διάταξιν, ἔπρεπε εἰς τὸν συμβολαιογράφον νά ἐμφανίζηται ὄχι ὁ Μητροπολίτης ἢ ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἀλλὰ ὁ τρίτος, ὁ ὁποῖος ἦτο, κατὰ τοὺς τίτλους ἰδιοκτησίας, ὁ (τυπικῶς) ἐμφανιζόμενος ἕως σήμερον ὡς κύριος τοῦ ἀκινήτου καί ἀναγνωρίζει τὸν Ἱ. Ναόν ὡς κύριον. Πλέον, κατὰ τήν νέαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 περ. ΙΓ' τοῦ ν. 4030/2011, ὅπως προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ν. 4178/2013, εἰς τὸν συμβολαιογράφον δύναται νά ἐμφανισθῇ ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος τῆς Ἑνορίας ἢ τοῦ Ναοῦ ἢ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ὁ νόμος 4178/2013 ἐπιβάλλει πλέον (ἄρθρο 2

παρ. 2 περ. ΙΓ' του ν. 4030/2011) ή συμβολαιογραφική πράξις νά συνοδεύηται υπό συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος.

iii. Άρθρον 62 του ν. 590/1977

Κατά τό άρθρον 62 του ν. 590/1977 («Περί του Καταστατικού Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ΦΕΚ Α' 146) προβλέπεται ὅτι :

«1. Εκκλησιαστικά κτίρια, προοριζόμενα διά την εγκατάστασιν γραφείων Μητροπόλεων ἢ Ενοριῶν ἢ διά κατοικίαν Αρχιερέων ἢ Εφημερίων και ανεγερθέντα ἢ αποκτηθέντα δι' εισφορῶν Μονῶν και Ναῶν ἢ ἐξ ἐράνων ἢ ἐιδικῶν φορολογιῶν, φερόμενα δε ἐπ' ὀνόματι Φυσικῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων, πλην του Δημοσίου, μεταβιβάζονται υποχρεωτικῶς εἰς το ποιούμενον χρῆσιν Νομικόν Πρόσωπον της Μητροπόλεως ἢ Ενορίας, δι' ἀπλῆς ἐνώπιον συμβολαιογράφου δηλώσεως, συντασσομένης και μεταγραφομένης ἀτελῶς. Τα αὐτά ἰσχύουν και διά τα κτίρια της Ιεράς Συνόδου, των λοιπῶν αυτοτελῶν Συνοδικῶν Υπηρεσιῶν και της Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν.»

Ἡ διάταξις ἔχει στενώτερον πεδῖον ἐφαρμογῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς προηγουμένας δύο διατάξεις καί ἀφορᾷ ἐιδικῶς εἰς κτίρια Μητροπόλεων, Ἐνοριῶν καί (μετά τόν ν. 4178/2013) καί Ἰ. Μονῶν, προοριζόμενα διά τήν ἐξυπηρέτησιν ἐκκλησιαστικῶν σκοπῶν, τὰ ὅποια φέρονται ὡς ἀνήκοντα εἰς τρίτους, πλην του Δημοσίου, δηλοῦνται ἐνώπιον συμβολαιογράφου μετά συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος καί μεταγράφονται ἀτελῶς. Ὁ νόμος 4178/2013 ἐπιβάλλει πλέον (ἄρθρον 2 παρ. 2 περ. ΙΓ' του ν. 4030/2011) ἢ συμβολαιογραφική πράξις νά συνοδεύηται υπό συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος.

γ) *«Προκειμένου για υφιστάμενα κτίρια, υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/ 1986, στην οποία δηλώνεται ο χρόνος ανέγερσης τους».*

Εἰς περιπτώσεις αἰτήσεων δι' ἄδειαν ἐπεκτάσεων, ἐπισκευῶν κ.λπ. ἐπί υφισταμένων κτιρίων, πέραν τῶν ἀνωτέρω δικαιολογητικῶν, ἀπαιτεῖται καί ἡ ὑποβολή ὑπευθύνου δηλώσεως του αἰτοῦντος τήν ἄδειαν διά τόν χρόνον ἀνεγέρσεως του κτιρίου.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, μετά καί τήν νέαν διάταξιν του ἄρθρου 47 παρ. 3.β του ν. 590/1977 (προσετέθη διά του ἄρθρου 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 8 του ν. 4235/2014) θεσπίζεται καί τέταρτον εἶδος συμβολαιογραφικού ἐγγράφου διά τήν καταγραφήν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, τό ὅποῖον ὀνομάζε-

ται «ἔκθεση ἀπογραφῆς» καί τοῦ ὁποίου ἡ σύνταξη ἐπιτρέπεται ὑπό διαφορετικάς καί ἐν μέρει εὐρυτέρας προϋποθέσεις ἐκείνων τῶν παραπάνω διατάξεων (7 ν. 3800/ 1957, 88 ἀ.ν. 2200/1940 καί 62 ν. 590/1977) καί περιγράφονται εἰς τό ἄρθρον 47 παρ. 3.β. τοῦ ν. 590/1977. Περί αὐτοῦ ἀκολουθεῖ ἕτερον Ἐγκύκλιον Σημείωμα, τό ὁποῖον καί διεξέρχεται συνολικῶς τό ζήτημα τῆς δημιουργίας συμβολαιογραφικῶν τίτλων ἀποδεικτικῶν τῆς ιδιοκτησίας ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ:

Ἑπιτροπήν Δομῆσεως (Υ.ΔΟΜ.)
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος